

250 Ft

Dióhéj

A Godöllői Waldorf Általános Iskola, Gimnázium
és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanárainak, szülői köré-
nek

és diákjainak tanévenkénti 4 alkalommal megjelenő kiadványa

Megjelenik 125 példányban, Godöllőn.

Telefon: (20) 339 85 36 vagy az iskola számán (28) 419 052

Az iskola honlapja: www.waldorf-godollo.hu

WALDORF ÉRSÉG - GODÖLLŐ

Dióhéj

2011. János nap

Anton Raphael Mengs

Keresztelő Szent János

ca. 1775; olaj, Ermitázs, Szentpétervár

Dióhéj 2011. János nap

TARTALOM

20 éves az iskola:
Héjja Zsuzsa ünnepi beszéde

Villáminterjú
Vécsey Lászlóval

Beszélgetés
Kőhalmi Ákossal

Dubravszy László dr.:
Szent János ünnepi előadás

János időszak

Daniel Moreau:
Veszélyes ellentétek - Japán

Michael Schnur:
Földrengés és emberi akarat

Horváthné Gfellner Csilla:
Varázsszavak a
Waldorf óvodában III.

Kálózi Attila:
Kísérleti epocha újra

Diákok és tanárok
a projekt epocháról

Vizy Miklós:
Tér-Erő, Erő-Tér

Dobos Péter:
GreenPicik a dobogón

Fazekas József Szeverin:
Levél az iskola közösségéhez

Harangi Rita:
„CIWIL” kezdeményezés

Hírek, programok

A borító Forgács Erzsébet munkája

Következő lapzárta:
2011. augusztus 22.

János nap

Nem messze az otthonomtól szántóföldek terülnek el. Gyakran szoktam arrafelé sétálni s közben alkalmam volt szemlélni, hogy a szigorú fagy szorításából miként oldódott fel minden, és indult csirázásnak, növekedésnek, lassan pedig már aranylóvá változnak a földek megannyi érett búzakaralász által. Szinte hihetetlennek tűnt még karácsony táján, hogy valaha is meg fog ez történni, s a szikár, kemény földben burjánzó növényvilág élete pezsdül meg.

János nap táján elgondolkodom, **minek köszönhető ez? Hát igen, ha nem lenne Nap, ami melegséget, fényt és életet áraszt, bizony örök tél tartaná markában a Földet és az emberi lelket. De lehet bízni: a Nap a leghihetetlenebb időpontban erőt mérítve megindul égi útján fölfelé, és nem hagyja el az embert. A természet feltámad, János napra pedig gyümölcsöt érlel, melegséggel, ajándékkal, kegyelemmel halmoz el.**

Így vagyunk tán mi, emberek is. Elindítunk valamit, egy életet, egy ideát, egy iskolát, és aztán - láthatatlan gondoskodás nyomán - az növekedésnek indul, gyümölcsöt érlel. Karácsony táján nem gondoltuk volna, hogy mostanra a Föld lényeivel mi is kiáradhatunk a kozmoszba, 20 éve talán nem gondoltuk volna, hogy mostanra már 13 évfolyam tölti meg iskolánkat, hét végzős osztályt előre küldve az életbe. Talán azt sem gondoljuk, hogy az itt olvasható gondolatok vagy a most befektetett erőfeszítések valaha gyümölcsöt hoznak, megérlelik a csodát.

De minden bizonnyal így lesz, ha **hűséges munkásoknak bizonyulunk a Nap alatt...**

Türkóssy Szilárd

Nem valami egyoldalú misztika az, ami a nevelés alapjául kell, hogy szolgáljon, hanem a teljes emberi lény folyamatos megfigyelése. Az akarat az, ami a nevelésben valóban az egész embert ragadja meg. Ha egyoldalúan törekszünk az intellektus fejlesztésére, ahogy Herbart, akkor az akarat és lelki képzés fejletlen, csiszolatlan marad, mert azt fogjuk hinni, hogy bizonyos képzetek kialakítása folytán jön létre az érzés és az akarat is. De ez nem így van, mert az intellektuális nevelés csak az előregedett akaratot, vagyis az intellektust fejleszti. A kedélyvilágot csak az a kapcsolat fejlesztheti, ami a tanár és a tanuló között alakul ki fesztelen módon, és az akaratot sem lehet másképpen fejleszteni, csak ha az ember tudatában van azoknak a titokzatos szálaknak, amelyek a tanuló és a nevelő között láthatatlanul húzódnak. A kedélybeli és akaratú fejlesztésre vonatkozó mindenfajta nevelési alapelv terméketlen marad, ha nem vesszük tekintetbe a tanító és nevelő olyan kedélybeli és akaratú tulajdonságait, amelyek szellemileg - nem figyelmeztetések útján, mert ez fizikai! - hatni tudnak a tanulóra. Az oktatási és nevelési viszonyoknak ezért nem szabad egyoldalúan az intellektualitásra épülniük, hanem az egész nevelésnek ember és ember között kell bonyolódnia.

Látjuk ebből, mennyire szükséges, hogy mindazt, ami a nevelésre vonatkozik, kiszélesítsük, tehát tekintettel legyünk arra, hogy a nevelő, illetve a tanító és a tanítvány között ténylegesen megteremthessük azokat az intim kapcsolatokat, amelyek révén túlemlhetjük a frázisokon ezt a mondatot: nem a tananyagot kell átadni, hanem a tanulókat kell nevelni. Ezt azonban csak akkor tudjuk megtenni, ha tudatában vagyunk annak, hogy akkor fogunk tudni elérni valamit, ha az oktatási és nevelési élet nem fog az állami vagy a gazdasági élettől függeni, hanem teljesen önmagára épül fel, hogy a saját impulzusaiból, a saját viszonyaiból tudjon hatni.

Rudolf Steiner

20 ÉVES A GÖDÖLLŐI WALDORF ISKOLA

Héjja Zsuzsa ünnepi beszéde

Az Iskola 20 éves, de az a szellemi lény, aki kapcsolódott hozzá születésekor, már a 21. évét töltötte be.

Mire egy emberi lény a földi érettséget eléri 21 év telik el az **emberfejlődés hétévenkénti ritmusában**. A Waldorf pedagógia hivatott arra, **hogy ennek a fejlődésnek egészséges pedagógiai alapot adjon, és ebből bontakozhasson ki a felnőtt életben oly annyira elengedhetetlen bátorság, teremtő akarat, és kezdeményező képesség is**. Itt, ezen a helyen szeretnék **iskolánkra is ebből a szempontból gondolni**.

Az elmúlt 20 évben megszerzett tapasztalatok alapján itt az ideje, hogy a Waldorf Iskola **megkezdje felnőtt életét**. Birtokba vegye ideáinak rendszerezését, feldolgozza leküzdött akadályait, építse be tapasztalatait, és ha kell formálja újra önmagát, mind pedagógiai, mind szervezeti értelemben.

A tanácsért hozzám forduló **szülők gyakran megkérdezik tőlem, hogy bízhatnak-e abban,**

hogy a Waldorf pedagógia **korszerű ismereteket nyújt gyermekeiknek, és helyt tudnak-e majd állni a felsőoktatásban, elegendő ismerettel rendelkeznek-e majd az érettségihez, illetve beválnak-e majd az életben?**

Az eltelt időszakban óriási változáson ment keresztül a tudomány és különösen a technikai fejlődés halad eddig soha nem tapasztalt léptékben előre. Az szinte most beláthatatlan, hogy a **mai első osztályosoknak mit kell majd tudniuk 12 év múlva, mi számít majd korszerű ismeretnek?** De, hogy az a tudás felvehető legyen és az életben alkalmazható is, ahhoz viszont olyan képességekre lesz szükségük, ami a **kezdeményezést állítja az elsők közé**.

Tanulmányok jelennek meg a **80-as évek nemzedékéről**, akik keresik önmagukat, kitolják az életkezdesi éveiket, úgy érzik hogy nincsenek a helyükön, **félnek felelősséget vállalni, és bizonytalanok**. Ezek a fiatalok azok **a fiatalok, akik elsökként indul-**

tak a mi iskolánkból is. Vajon megkapták-e azt a képességet, hogy élni tudjanak a mai világ **adta szabadsággal? Hiszen ők** még a szocializmusban születtek, **de a fejlődő demokráciában nőttek fel,** és a korlátlan információ világába csöppentek bele. **Hamarosan szülőkké válnak és** – reményeim szerint - a gyermekeik néhány év múlva itt állnak majd az **évnyitónkon... Tudunk nekik** majd biztató szavakat mondani és hitelesen közvetíteni feléjük az **élővé tett Waldorf pedagógiát?**

Nagy a felelősségünk abban a tekintetben is, hogy vállaljuk-e ennek a pedagógiának létjogosultságát, ki merünk-e állni jogain-

kért a kormányzati döntések ellenében is?

A 21 év tapasztalata, rendkívüli szépségei és nehézségeinek lenyomata itt van velünk, akik most - **régi vagy új, szülőként,** vagy tanárként - jelen vagyunk. Nézzük meg, hova jutottunk, és **úgy tegyünk meg a felnőttkor első lépéseit.**

És most ünnepeljünk ezen a különleges, fokozatokat nem ismerő **május utón, ahol egyszerre** áraszt el a tavasz embert és a természetet újra és újra megújító erejével és a nyár tikkasztó, gondolatokat és érzéseket tompító **hőjével.**

Ünnepi bazár képekben

Villáminterjú

Vécsey László országgyűlési képviselővel

Az interjút készítette: Farkasné Fülöp Hajnalka

Az iskola alapításának 20. évfordulóján rendezett bazáron beszédet mondott Vécsey László, egykori alapító szülő, szadai polgármester, jelenleg országgyűlési képviselő. Időközben az akkoriban Waldorf óvodás-iskolás gyermekei felnőttek, de a Szadai Waldorf Óvoda kuratóriumának tagjaként aktív támogatója maradt a közösségünknek, a Waldorf pedagógiának. Egy mini-interjút adott a gödöllői iskolánk honlapja és a Dióhéj újság számára, amit az alábbiakban olvashattok!

Polgármester Úr, szeretném ezúton is megköszönni, hogy eljött a 20. éves Waldorf Bazárra és beszédet mondott. Egy mini interjút kérnék, a Dióhéj újság, ill. a Waldorf Hírek számára. Mit jelentett Önnek akkor, 20 éve a „Waldorf”, és mit jelent ma ez a mozgalom, ez az iskola?

A rendszerváltással egyebek mellett az óvodai nevelés terén is új lehetőségek nyíltak. Mivel Nóri lányom éppen abban az időben lépett óvodás korba, magától értetődően keresni kezdtünk egy olyan intézményt, ahová jó szívvel vihetnénk őt, s majd később öcscsét, Kristófot is. Engem az motivált, hogy az óvodáról az óvónénim kedvességén kívül nem igazán voltak jó emlékeim, és szeret-

tem volna, ha a gyerekeim nálam kedvezőbbben élnek meg ezt az időszakot. Így is lett, ma felnőtt fejjel mindketten boldog és személyiség-fejlődésükben jelentős szakaszként emlékeznek azokra az évekre.

Néhány év múlva eltávolodtunk a csoporttól, majd polgármesterként találkoztam ismét a mozgalommal, amikor a szadai óvoda beindításához, működéséhez kérték önkormányzatunk támogatását. Láttam, látom azóta is a szülői közösség elszánt elkötelezettségét, amivel szó szerint szinte csodákra képesek. Azt hiszem, ez az, ami kezdetektől fogva megmaradt, s ma is jellemzi a Waldorf közösséget.

Hogyan látja a múltját-jelenét, és

mit gondol a jövőjéről?

Tartom a kapcsolatot a közösség vezetőivel, lehetőségeim szerint igyekszem továbbra is segíteni törekvéseiket. Vekerdy professzor úrnak a megnyitón elhangzott találó mondatára szerintem sokan, sokáig emlékezni fogunk, megpróbálom szó szerint idézni: „A jövőnket illetően a helyzet nagyon jó, mivel a jövőnk teljesen – bizonytalan!”

Mit üzenhet egy ilyen, egyedi ívű pályát leíró szülőtárs a jelenlegi szülőknek, és a mindenkori Waldorf diákoknak?

Talán éppen a professzor úr fent idézett mondatából levonható egyik tanulságot. Nevezetesen, hogy mint az embert, úgy az életképes közösséget is, mindennél erőteljesebben éltetik a küzdelemre sarkalló körülmények.

Köszönöm a beszélgetést!

Ünnepi bazár képekben

Beszélgetés KŐHALMI ÁKOSSAL

leendő 1. osztályos osztálytanítóval

Az interjút készítette: Türkössy Szilárd

20 éves lett az iskola. Mesélnél egy kicsit az indulásáról, történetéről? Hogyan indult, mi és kik hívták életre?

Az iskola 20. születésnapja közeledik, s arra gondoltunk néhányan, hogy jó lenne összehívni **egy beszélgetőkört, hogy feleleveníthessük az iskola alapításának néhány érdekes mozzanatát. Szép számmal gyűltünk össze** - persze nem lehetett ott mindenki -, de a **jelenlévők csak úgy ontották magukból az érdekes történeteket. Ott hallottam magam is először a legendát, miszerint egy szép nyári napon, a gödöllői HÉV sínek mellett találkozott két gödöllői lakos** – Héjja Zsuzsa és Nagy Gábor -, és egy beszélgetést folytattak az életéről, a gyerekekről, a jövőről, és ennek a beszélgetésnek a nyomán **kezdődött el „valami”, amiből aztán nemsokára egy óvoda és egy iskola lett.**

Akkoriban – 1989-et írunk –, a magyar oktatásügyben is jelentős változások zajlottak. Az emberek rájöttek arra, hogy van lehetőségük iskolákat létrehozni. Itt Gödöllőn, **az akkori Művelődési Ház adott teret ahhoz, hogy különféle**

alternatív pedagógiákról – például a Waldorf pedagógiáról - hallhassanak az érdeklődők. Vekerdy Tamás előadásain is sokan gyűltek össze, közöttük számos elszánt **szülő, akiknek óvodás korú vagy iskolába készülő gyermekeik voltak, és az elhangzott gondolatok nyomán megindult egy szervezkedés. Tehát tulajdonképp ők voltak azok, akik megalapították az óvodát, majd az iskolát.**

Ezzel a folyamattal nagyjából **párhuzamosan adódott a lehetőség, hogy néhányan részt vehessenek a külhoni Waldorf tanárképzések munkájában, hiszen akkoriban még nem volt Magyarországon erre lehetőség.**

Hogyan érkeztek ide tanárok?

Először is az induló óvodába hívtak egy tapasztalt mentort. Egy hirdetés nyomán érkezett Ursula Kemper, aki addig Németországban dolgozott Waldorf óvónóként, és Magyarországra költözött, kifejezetten a gödöllői óvoda beindítása miatt. Az első osztálytanító Keresztes László volt, aki fiatal, bátor tanáremberként lelkesen mondott igent a szervező szülők kéré-

sére. Később egyre jobban bővült a tanári kar, egyrésztől külföldi tanárképzésekről érkeztek haza néhányan, majd nemsokára az időközben beindult itthoni képzésekről is elkezdtek szivárogni a képzett Waldorf tanerők. A második osztályt Héjja Zsuzsa vállalta, ezután jött Zajti Ferenc, majd én is megérkeztem a witteni „Institut für Waldorfpädagogik” büszke végzőseként.

Hol kezdte meg a működését az iskola? Tudnál-e mesélni a külső körülményekről?

Kezdetben ez is nagyon kalandos volt. Az első helyszín a mostani Ganz-óvoda épülete volt, ahol helyet kapott az első óvodai csoport. A következő évben a Gödöllői Művelődési Házban, Kecskés József igazgató úr segítőkészségének köszönhetően megtarthatta évnnyitóját az első iskolai osztály. A legenda szerint az ünnepség ideje alatt került végre pecsét az engedélyre, melyet Somogyi Tibor hozott boldogan a helyszínre. A következő tanévben, a második osztállyal bővülve, az iskola az Erzsébet királyné körüti lakótelep egyik négyemeletesének a földszintjére költözött. Ott működött öt éven keresztül, s amikor pedig már a hatodik osztály indult, látható volt, hogy az iskola további működése azon a helyszínen nem megoldható. Így kerültünk ebbe a jelenlegi épületbe, a Tessedik Sámuel utca 4.-be, a jelenlegi Vidékfejlesztési Minisztérium egyik

épületébe. Először a második emeletet vettük birtokunkba, majd évről-évre haladtunk lefelé. Nagy öröm volt, amikor már átvehettük az addig folyamatosan működő „rugóüzemtől” a földszinti területet is. Így már lehetséges lett – bár szűkösen -, hogy 13 osztály egy épületben működhessen.

Az óvoda szintén többszöri költözés, bővülés után került jelenlegi helyére, az Isaszegi út és a Furdó utca sarkán lévő épületbe. (Az óvoda történetéről részletesebben: Interjú Horváthné Gfeller Csilla, gödöllői Waldorf óvónővel, Dióhéj, 2011. húsvéti szám. – a szerk.)

Hová jutott el fejlődésében ez az iskola?

Az első években az osztályok létszáma 10-15 fő körüli volt. Nem nagyon lehetett tudni, hogy az egyes tanévek után lesz-e elegendő gyermek az új induló osztályokban. Azt azonban büszkén mondhatjuk, hogy folyamatosan bővült az iskola, és lassacskán elérte a nyolcadik évfolyamot. Az „út-törő” szülői kör és a tanári kar közösen döntött arról, hogy kiépíti a felső tagozatot. Az intézmény történetének egyik legszebb - s legfárasztóbb -, fejezete volt ez az időszak, míg minden feltétel teljesült, és az első gimnazisták letlehettek az érettségig. A sikeres érettségiknek hamar híre kelt, így fokozatosan nőtt az érdeklődés az induló első osztályok iránt is. Jelen pillanatban átlagosan 25-30 fő körüli létszámmal számolunk.

**Béres Luca (9. osztály)
fekete-fehér rajz**

A tavalyi tanévben már a hetedik osztály tette le sikeres érettségi vizsgáit, hét évfolyam diákjait bocsátotta már útjára az iskola a **felsőoktatásba, és más egyéb intézményekbe.** (Az érettségi eredményekről és a továbbtanulásról részletesebben ld. a Dióhéj korábbi számait. – a szerk.)

Milyen nehézségekkel küzd az iskola, ill. tudsz-e valamit mondani a jövőbeli tervekről?

Az alapítás óta folyamatosan anyagi nehézségeket kell megoldanunk és épületgondokkal is küzdünk. Az öröndetesen **megnövekedett létszám miatt** szükségnek bizonyul a hely, ahol most

zajlik az oktatás. Már évek óta folyamatosan **keressük a lehetőséget, hogy ez a mostani helyzet javulhasson.** Mi egy „optimista iskola” vagyunk, azt **gondoljuk, hogy egyre nagyobb szükség van a hozzánk hasonló iskolákra.**

Elképzelhető-e párhuzamos évfolyamok indítása a megnövekedett igények nyomán?

A tanári konferencia és a vezetőség évek óta foglalkozik ezzel a kérdéssel, és igyekszik kidolgozni annak a módját, hogy ez a lehetőség megvalósulhasson, és pedagógiailag is működjön. A fenntarthatóság szempontjából is rendkívül üdvös lenne ez a megoldás.

Hallván a megnövekedett igényekről felmerül a kérdés: mit kínál ez az iskola, mi miatt keresik egyre többen?

Ez az iskola egy olyan nevelési módot képvisel, amely a gyerekeket az adott fejlettségi szintjüknek **megfelelően, testi, lelki és szellemi fejlettségükhöz, érettségükhöz igazodva, a tananyagot is ennek megfelelően formálva oktatja és neveli.** Ilyenformán arra törekszik, **hogy elsősorban a gyerekek érdekeit vegye figyelembe.** Azt gondoljuk, hogy az a legfontosabb, hogy mindent a maga idejében, és a **megfelelő ritmusban tanítsunk.** A mai „rohanó világban” **felbukknak „új szempontok”, amelyek megpróbálják felülrni a természet törvényeit és ritmusát.** Ha ez a

tempó - melyet már a felnőttek sem bírnak -, megjelenik a gyermekek világában, az beláthatatlan következményekkel járhat a felnövekvő generációk számára.

Fontos, hogy az oktatást át-hassa a művészet! A képzőművészet minden ága-boga, az éneklés, a zene, az irodalom és a dráma, a mozgásművészet (nálunk az euritmia, a Bothmer-gimnasztika és a sport is jelen van!). Mindent ki kell próbálni, amit a régi idők mesterei tudtak, a kézművesség minél több válfaját (a fa- és kőfaragást, a rézművességet, az üvegezést, az agyagozást, a bőr- és textilművességet, a fonást és szövést, a kézimunkázást, s amire

Biró Ákos (9. osztály)
fekete-fehér rajz

még lehetőség van!) Nagyon fontos a földdel való találkozás, a kertművelés, a növényekkel és állatokkal való kapcsolat!

A Waldorf iskolákban megfelelő hangsúly kerül az intellektus fejlesztésére is, ám itt is érvényesülnek a steineri embertan alapvetései. Számunkra már tökéletesen világos, hogy teljesen felesleges, sőt kifejezetten betegítő az óvodákban elkezdni az informatika érettségire való felkészülést!

Sajnos a gyerekeknek sok olyasmiben is részt kell venniük, amiben talán nem is akarnának, vagy nem egészséges számukra. A „bölc” felnőttek sokszor nem hagynak elég időt nekik arra, hogy számukra életfontosságú dolgokat megtapasztalhassanak, átélhessenek, sőt belekényszerítik őket számukra idegen és/vagy betegítő helyzetekbe. E jelenség mögött csak jó esetben tételezhetünk fel „emberi butaságot”, rosszabb esetben a felnőttek „kényelemszeretete”, sőt „gonoszsága” a fő motiváció. (Mással magyarázható például a „kisminkelt óvodások ordító diszkózenére való házibulizása”, vagy az, hogy szinte egyetlen alsó tagozatost sem találni már világszerte, aki 10 éves koráig ne látott volna már legalább fél tucat mesefilmetek álcázott „véres horrort”, hogy csak néhány példát említsek.)

Azok a szülők, akiket nyugtalanítanak ezek a jelenségek, és aggódnak gyermekük testi-lelki-szellemi egészségéért, és szeretnének egy olyan óvodát és iskolát

találni, ahol komoly hangsúlyt helyeznek a fentebb említettekre, azok nagy számban keresik a Waldorf intézményeket. Egyre **több** vannak...

Önkéntelenül is adódik a kérdés ezek nyomán: mennyiben felel meg ez az iskolatípus a mai társadalom és a jelen kor támasztotta követelményeknek, kihívásoknak?

Ez az iskolatípus az alapítástól kezdve (1919. Stuttgart, Németország.) nyomatékosan hangsúlyozza, hogy arra törekszik, hogy segítséget nyújtson a diákoknak abban, hogy miután befejezték **iskolai tanulmányaikat, az őket körülvevő társadalom aktív, kreatív és szellemileg szabad tagjaivá válhassanak.** Egyáltalán nem szeretné, hogy pedagógiája és a világ között szakadék keletkezne. Ennek érdekében igyekszik mindent megtenni, hogy a diákok mindent megtanuljanak abból, ami fontos lesz majd ahhoz, hogy a társadalomban megtalálják a boldogulásukhoz vezető utakat. **Azt látjuk** - és most már hét évfolyamunk érettségi eredményei is igazolják ezt -, reális, hogy - az iskola által **kinált úton őket végigvezetve** - neveltjeink képessékké váljanak **arra, hogy főiskolai, egyetemi képzésre is felvételt nyerjenek, illetve azoknak is, akik más jellegű célokat tűztek ki maguk elé, megmutassuk azt az irányt, azt az utat, amelyet megtalálva boldog emberek lehetnek.**

Igaz-e, hogy a Waldorf iskola egy fajta gyógypedagógiai intézmény?

Ahogy említettem, a Waldorf iskolák kifejezetten törekszenek arra, hogy pedagógiájuk által az egészséges gyermekek egészségesek is maradhassanak, ezt tovább gondolva kijelenthetjük, hogy a különféle képességbéli, illetve magatartási problémákkal küzdő gyermekek esetében ez az elgondolás gyógyító hatású!

Ezt gyakran keverik össze azal a köztudatban, hogy a Waldorf **iskola „gyógypedagógiai” intézmény.** Az osztályainkban jó lehetőség van az integrációra, és néhány kisgyermek úgy is felvételt nyerhet egy-egy adott osztályba, ha valamilyen fogyatékkal vagy nevelési problémával rendelkezik. Az osztályokban tehát nem kifejezett gyógypedagógiai célokat szolgáló oktatás/nevelés zajlik, de a Waldorf pedagógiában önmagában benne rejlik a gyógyító impulzus is. Nálunk osztályzás egészen a 11. osztályig nincs, helyette részletes szöveges értékelést adunk, a bukás fogalma a köznap értelemben nem is létezik. Ilyenformán a gyerekeknek van **idejük egy későbbi osztályfokon bepótolni azt, amit esetleg korábban elmulasztottak.** Ennek ellenére az érettségihez érkezők még a **leggyengébb képességű diákjaink is sikeres érettségi vizsgát tudtak tenni, a jobb képességű gyerekek pedig sikeres felvételi vizsgákat tehettek felsőoktatási intézményekben.**

Igyekszünk erőnk szerint támogatni a kiemelkedő képességű diákjainkat, akik esetenként külföldi tanulmányokat kezdhettek meg vagy nemzetközi elismertségre tettek szert. Ez a pedagógia és iskolatípus tehát nem áll a kiemelkedő tehetségek útjába, és lehetőséget, valamint támogatást biztosít – akár egyéni értelemben is -, hogy a diákok képessége, tehetsége kibontakozhasson.

Végül pedig egy személyes kérdés: te magad miért lettél Waldorf tanár? Mit találtál meg a Waldorf iskolában?

Pár évvel a rendszerváltás előtt kezdtem el pedagógiai pályafutásomat. Friss lendülettel fogtam hozzá a tanításhoz egy győri állami iskolában. Emlékszem, hogy abban a hatalmas, lakótelepi „gyerekgyárban” mekkora buzgalommal fojtotta el az igazgató a pályakezdők kreatív ötleteit. Talán neki köszönhetem azt, hogy megadta az utolsó lökést a Waldorf pedagógia irányába. Néhány fiatal kollégámmal együtt, szinte minden lehetőséget megragadtunk akkoriban, hogy valamilyen alternatív pedagógiai „irány” felé elmozdulhassunk.

Aztán egyszercsak megjelent egy hirdetés a „Kisalföld”-ben, hogy fiatal pedagógusok jelentke-

zését várják, akiket érdekel valami „Waldorf módszer”. Így találkoztam Vekerdy Tamással, Eigenhardt Fuchs-szal és Johannes Kirsch-sel, akik egy rövid beszélgetés után megkérdezték, hogy nincs-e kedvem Witten-Annenben tanulni. Így kerültem Németországba, s az ott töltött csodálatos időszak után úgy éreztem, végképp megtaláltam az utat, amit kerestem. Ekkor találtam meg végre életem párját is. Aztán egy év múlva már Gödöllőn laktunk, ahol osztálytanító lehettem. Ezt a gyerekcsapatot 13 éven át kísérem - az első osztálytól az érettségig -, majd rögtön egy másik osztályt kaptam, akiket ötödiktől a nyolcadik osztályig tanítottam.

Lányaim is mind ide járnak – Luca jövőre érettségizik, Nati hetedikes, Adél a negyedik osztály tanulója -, Orsi – a feleségem -, pedig már jó pár éve újra tanít az iskolában. Azt hiszem elmondhatjuk magunkról, hogy az elmúlt, közel két évtizedben kevés iskolai eseményből tudtunk kimaradni!

A 2011-es évben pedig életem egy új, pirosbetűs fejezetéhez érkeztem: huszonhat „rosszcsont” vár, hogy közösen beindítsuk az iskola történetének huszonegyedik első osztályát...

Köszönöm szépen a beszélgetést!

Mi magunk legyünk az a változás, amelyet látni szeretnénk a világban.

Mahatma Gandhi

ÜNNEP

Dubravszky László dr.

SZENT JÁNOS ÜNNEPI ELŐADÁS

1969. június 24.

Részlet: "A megismerés titka" c. könyvből, Altair Kft., 2003.

Ma Szent János ünnepét üljük, és ezzel kapcsolatban két dolgot kell tisztázni.

1. Mit jelent az ünnep önmagában?
2. Mit jelent Szent János ünnepe?

Az ünnepről általában tudjuk, hogy a legalapvetőbb emberi szokásokhoz tartozik. Akárhová vették el európai utazók a Földön, mindenütt, ahol a kultúra leghalványabb jeleit észlelték, ott találkoztak az ünneppel és az ünnepléssel is. Mindenütt máskor és mást ünnepeltek, aszerint, hogy hitük mit tartott velük ünneplésre érdemesnek. Az ünnepek főleg a vallással függtek össze, de akadnak egészen földi jelentőségű ünnepek is: mint az uralkodó trónra lépése, házasságkötése, trónörökös születése, stb. A vallási ünnepek az évvel, az évszakokkal, vagyis kozmikus vagy természeti

jelenségekkel (pl. csillagállás vagy tavasz ébredése) függtek össze, és azok létrejöttekor tartották azokat.

Mivel a Földön mindenütt felfedezhető, tehát arra kell következtetnünk, hogy az ünnep és az ünneplés ténye fontos dolog az emberi társadalom életében. A Földön élő ember hétköznapjait létkörülményeinek megteremtése, fenntartása és javítása érdekében folytatott harc jellemzi. Ez az, ami az embert teljesen a Földhöz akarja kötni és elfelejtkeztetni szellemi mivoltáról. Ez a harc mindenütt fennáll, ahol csak ember van a Földön. A primitív társadalmakban az ember a maga izmaival, végtagjaival harcolja végig a harcot a Természettel; a fejlett társadalmakban főleg a fejevel: a munkamegosztás és munkaszervezés bonyolult műveletein keresztül. És érdekes, hogy az előbbiek soha nem tudnak a szelimitől annyira elszakadni s anynyira a Földbe bemerevedni, mint

az utóbbiak, a civilizált, főleg városi, intellektuális ember!

De függetlenül ettől, a primitív társadalmakat is erősen a Földbe húzta a mindennapi élet állandó harca, a „kövek kenyérré változtatásának munkája”, és ezért volt szükségük ünnepekre, hogy abból 1. kiemelkedhessenek, 2. lelküket az ünnep célja irányába állítsák be.

Az ünnepnek tehát mindig egy negatív és egy pozitív célja van. A negatív az, hogy ne csináljam azt, amit általában szoktam. *Igazi ünnep nincs munkaszünet nélkül.* Ez az első és legfontosabb lépés, hogy az ember felszabaduljon a Földhöz kötő gondjai alól. Evvel jár együtt, hogy az ünneplő ember az ünnepnapon választékosabban is öltözködhet, s tudja mindenki, hogy a hordott ruha visszahat a lelki habitusra. Elegáns ruha fel-emeli, kopott, rossz ruha lenyomja a lelkét. Mivel a hivatalos ünnepnapokon mindenki ünnepel, tehát az egész falusi vagy városi emberi közösség külső képe más lesz, mint általában hétköznapon, és így az egyes emberek azonos irányú cselekvése létrehoz valami kollektív megnyilvánulást, és ez a kollektív megint nagy erővel hat vissza az egyénre. (Mindezek a gondolatok még nagyon messzire továbbvihetők, és akkor láthatjuk, hogy az okkult szervezés-technika egyes titkos rugói bontakoznak ki.)

Odáig tehát eljutottunk, hogy az ünneplő ember lelke a munkaszünet, a választékosabb öltözkö-

dés és környezetnek szintén „ünnepi hangulata” folytán, más, felszabadult és befogadóképes lesz magasabb gondolatok számára. Most kerülünk át a pozitív oldalra, amikor is a cél: az il módon felporhanyított és befogadóképesé tett emberi lelket azzal a gondolatcsoporttal betölteni, amelynek érdekében az ünnepet kreálták. Tulajdonképpen Szent Mihály arkangyal ünnepén az ő személyével, jelentőségével, princípiumával kellene az embereknek egyenként és összesen foglalkozniuk, abba belemélyedniük és Szent János ünnepnapján „Keresztelő” Szent Jánoséval. Akkor lenne értelme a különböző ünnepeknek, ha azok az emberek ünnepivé tett lelkületébe (ld. előző bekezdés) a maguk különböző aspektusaiba vetítenék tényleg bele. Akkor tudná az ember helyesebben teljesíteni nehéz földi *ketős feladatát*, hogy a Földnek is, a szelleminek is éljen, és pedig a helyes arányban. Mert tudjuk, hogyha csak a Földnek él, akkor Ahriman szolgája, ha pedig teljesen elrugaszkodva a Földtől és a realitástól, pusztán szellemi délibábokat kerget, akkor Lucifer szolgája.

Korunkban erről szó sincs. Ez a materialista kor sem tud megenni ünnepek nélkül, de az embereknek az ünnepből egyedül a munkaszünet a fontos, tehát a negatív oldal, a pozitíval senki sem törődik. Kialakul egy általános ünnepi magatartás, pusztán kényelmi és szórakozási súlyponttal; ebből a szempontból töltenek

el minden ünnepet, karácsonyt, húsvétot, Szent Istvánt és mindent, ami a spirituális és vallási jellegű ünnepekből máig még megmaradt. Az ünnepnap tehát a mai kiszáradt lelkű társadalomban pusztá pihenőnappá vált.

Beszéltünk tehát az ünnep általános jelentőségéről az emberiség lelkületére. De ugyanennél a pontnál meg kell jegyezni, hogyha valaki valamilyen okkult működést, szellemi felemelkedést akar létrehozni a saját lelkében, sikerre csak akkor juthat, ha először saját lelkében ünnepi hangulatot teremt, függetlenül attól, hogy aznap ünnepnap vagy hétköznap van-e. a kollektív ünneplés ideje materialista korunkban mind jobban leáldozóban van. Ezért meg kell teremtenünk egyénileg, külön-külön önmagunkban a képességet, hogy félrevonulva rövid időre, talán percekre, a világtól, lelkünkben ünnepélyes hangulatot támasszunk, mert anélkül nem tudunk a szellemibe emelkedni, nem tudunk helyesen meditálni sem. Ez az, amit az elpusztított és tönkretett emberi ünneplés tanulságaiból át kell mentenünk a saját lelkünkbe, és meg kell tanulni külső körülményektől függetlenül ünnepi hangulatot teremteni a lelkünkben, amikor azt akarjuk és szükségesnek tartjuk, és akkor minden okkult funkciónk sokkal jobban fog sikerülni. S ezen a módon az emberi társadalom visszafejlődése közben mi egyénileg előre tehetünk egy lépést a saját lelkünkben, ha az egyéni ünnepi

Scharnitzky Bernát (9. osztály)
fekete-fehér rajz

hangulatteremtés lehetőségeit magunkban tudatosan kimunkáljuk. Ennyit kellett elmondani az „ünnep” lényegéről és jelentőségéről önmagában, és most foglalkozunk a másik kérdéssel, hogy mit jelent Szent János ünnepe, amiért ma itt összegyöttünk.

Rudolf Steiner Antropozófiájában számos alkalommal hangsúlyozza az ünnepek jelentőségét, s ő legfontosabbnak azokat az ünnepeket tartja, amelyek a mi égövünkben mint kardinálisan évszaki ünnepek jelentkeznek. Ez a négy nagy ünnep: télen a Karácsony, a születés ünnepe, tavaszszal: Húsvét, a feltámadásnak,

nyáron Szent János, a kozmosz leáradásának, ősszel Szent Mihály, az önmagunkba fordulásnak ünnepei. Ezek az ünnepek tipikusan az Északi Félgömbre vannak szabva, a Déli Féltekén ugyanis pontosan az ellenkező évszak uralkodik, mint nálunk. „Der Jahrskreislauf als Atmungsvorgang der Erde” címen, Dornachban, 1923. március 31. – április 7-ig tartott előadás-sorozatában Rudolf Steiner kiemeli, hogy az évszakok egymás után következését a két féltekén 180° fáziskü-

Somogyi Gergely (9. osztály)
fekete-fehér rajz

lönbséggel úgy kell tekintenünk, mint a Föld nagy lélegzését.

A téli napforduló (solstitium

hibernale) körül a helyzet olyan, mint amikor az ember légzésnél a levegőt már beszívta tüdejébe és most bent tartja. Karácsony körül tehát nálunk olyan a helyzet, hogy a Föld a teljes belélegzettség állapotában van, lelakiségét, lelki erőit, lényeit önmagában tartja. Ez az ideje, a szimbolikus analógiája annak, hogy valami új szülessék meg, amely új húsvét körül, tehát tavasszal kezdi meg kiáramlását.

Június végéig ez a kiáramlás vagy kilégzés a mi féltekénken befejezetté válik s akkor van nálunk elsősorban a solstitium aestivum. Ez Szent János ünnepének ideje. Ekkor a Föld egész lelakisége kilépett már a Földből és belépett a kozmoszba, átítatódott a Nap és a csillagok erejével. A Föld képe – mondja hivatkozott előadásában Rudolf Steiner – ilyenkor nem saját képét mutatja, hanem a felületére eső Nap- és egyéb bolygóerők hatását. Ezt régen különösen az északi beavatottak érezték át. Szent János a nyár ünnepe. Az önmagát kiárasztó Föld ilyenkor nem befogadóképes; a kozmikus erők csak felületén működnek, de tulajdonképpen ilyenkor van a Földön legtöbb lehetőség ahrimánizálódásra, de egyben a Földbe való belemélyedésünk és az ahhoz való közeledésünk miatt az Én-élményünk is fokozott lehet, amit különösen a régi ősemberek éltek át nyáron. A nyár ünnepén, a mai Szent János napon tehát az emberek mindig a földinek az égivel való kapcsolatba lépését ünnepelelték. A mai ember Én-tudata már

sokkal fejlettebb, mint az őseMBER
Én-tudata, ezért nekünk Szent
János ünnepe már nem arra kell,
hogy Én-tudatunk jobban felvil-
lanjon, hanem valami másra, ami
túlmegy az Én-en: arra, hogy a
mai ember a Kozmoszt *megérthes-
se*, minthogy attól egészen elsza-
kadt. S ez – mondja Rudolf Stei-
ner – nem más, mint *a Föld meg-
értése szellemi módon*. Ez a mo-
dern okkult úton haladó útja a
Kozmosz újramegértése felé, és
ezt nyújtja az Antropozófia.

Szent János ünnepén tehát
azt ünnepeljük, amit a Kozmosz-
ban rejlő isteni-szellemi ad a
Földnek, és megnyilatkoztat a
Föld felületén. Ekkor – nyáron –
az ember mintegy önmagából ki-
lép és élvezi a meleget és a vilá-
gosságot, a Kozmosz e nagy aján-
dékait.

...

Az Antropozófiának nem a
Szent János nap a legnagyobb
**ünnepe, hanem az ősznek, Micha-
elnek ünnepe** az, amikor a Föld
elkezdi ismét visszalélegezni lelki-
ségét, amit tavasszal kibocsátott,
s ezzel mintegy magára marad és
**nem élvezi a kozmikus erők segítő
beavatkozását**. Az *önmagában
felépített erőkkel kell megoldania*
saját problémáit Krisztus princí-

piumai szerint, és ez az, amiben
öt segíti Michael és utat mutat
neki. Hogy hogyan, arról tavaly
**ősszel, Michael napján, ugyaneb-
ben** a társaságban beszéltünk. Az
Antropozófia azonban éppúgy leg-
fontosabb ünnepének tartja a Ka-
rácsonyt, a Jézus-gyermek szüle-
tésének és a Húsvétot, Krisztus
feltámadásának ünnepét is, és
Szent János napja: negyediknek,
utolsónak marad a rangsorban.

Végül azt is kérdezhetné vala-
ki: **amikor Szent János ünnepéről**
beszélünk, kit értünk Szent János
alatt? Vajon Szent János Evange-
listát vagy Keresztelő Szent Já-
nost? **A Szabadkőművesség érde-
kes módon mindkettőt ünnepli**
ezen a napon. Rudolf Steiner
1909. július 7-én, Kasselban az
összehasonlító Szent János evan-
gélium-ciklus első előadásának
elején azt mondja, hogy a
**„keresztény időkben Szent János
napja Jézus Krisztus előhírnöké-
nek, Keresztelő Szent Jánosnak**
ünnepe lett, aki Jézus Krisztus
útjait egyengette”. És a keresztény
egyházak azóta is Keresztelő
Szent Jánost ünneplik e napon.

*Az az én feladatom, hogy minél lelkiismeretesebben haladjak a magam
küllőjén, a magam napsugarán. Ha mindenki ezt teszi, akkor a fény
forrásánál, a szekerkerék közepénél biztosan összefutnak útjaink.*

Böjte atya

JÁNOS IDŐSZAK

A szöveget Hiller Klausné, Szende Sára fordította
a Keresztény Közösség számára a

"Der Jahreslauf als Christus-Offenbarung" Union Verl.
VOB Berlin (Krisztus kinyilatkozása az évkörben) című könyvből
és annak

Albrecht Meyer: Johanni című fejezetéből.

A nyári napforduló ünnepe keresztény értelemben már nagyon korán Keresztelő Szent Jánossal hozták kapcsolatba, és az ő nevével hívták János időszaknak. De ami az évkörnek egyedülálló pillanatában szól a lélekhez, azt csak nagyon kezdetlegesen értették meg, és még mindig kizárólag ennek az időszaknak természeti történéseire, csodáira gondolnak ezzel az ünneppel kapcsolatban. És nem elegendő ez benyomásként?

A napfény most özönlik, elárasztja és körüláramolja a földet teljes világosságával, mintha az éjszaka maradék sötétségét is világos nappá akarná változtatni. Visszfényének fel nem hagyni akaró izzása áthatja a fehér éjszakákat. Mi marad vissza a sötétségből? Csak egy átmeneti árnyék furakszik be röviden, és gyorsan feloszlik a világosságban. A nyári napforduló élménye elemi erejű ember, most minden más élőlényvel együtt legmélyebb gyökeréig összekötve érzi magát a Nappal, és így nem csoda, hogy a Nap győ-

zelme a legbensőbbjéig örömmel tölti el.

A János ünnepi népi szokások régi időkből származnak. A hagyományos máglyarakás a hegy-csúcson, körtáncok a tűz körül, kitömött koboldok tűzbevetése, mindez mutatja, hogy milyen közvetlen kapcsolatban élt régen az emberiség a természettel. Ma csak nehezen tudjuk elképzelni, hogy milyen megrázó lelki élményeik voltak az embereknek a nyári napforduló idején. A huszonegyedik század nagyvárosaiban időszakoktól függetlenül követi a munka ritmusa az előírt folyamatokat. Az emberek a természettől függetlenül építettek fel maguknak egy saját világot, ami akaratuknak engedelmeskedik. A téllel nem kell törődniük, amíg csak a fűtés működik, de ez nyáron más-képpen van. Ha átsüt a Nap a nagyváros fölötti légszennyeződé- sen és kiterjeszti sugarait, akkor a legtompább kedély is tudatára ébred, hogy lelke mennyire bele van szorítva a városi hétköznapok igájába, egy egyszerűen kibírhatatlanul holt területbe. És ekkor mindenki kifelé törekszik, újra föl

akar lélegezni egy ég felé nyitott világban. Aki csak tud, elutazik **oda, ahol nap, víz, friss levegő és szél van**, és keresi a pihenést a tavak és hegyek világában. De hol van manapság még tiszta természet? Meg lehet-e még itt vagy ott találni? És még akkor is, ha egy ilyen természeti környezet közepén vagyunk látja-e még szemünk a szépségeket igaz valóságukban? Megvan-e még az a lelki érzékenység, hogy mélyen és igazában **átéljük őket? A természet szívverése** milyen mértékben tudja például azokat megérinteni, akik a mindennapok lármázó eszközeit oda is magukkal viszik? Lefényképezzük a természetet, és ezt a rövid **pillanatot őrizzük meg fényképeinken**. Elidegenült, nagyon elidegenült **az ember a természettől**. A megálmodott szabadságot az "Én"-től, **néha a saját magába való bezártság is lehetetlenné teszi, még akkor is, ha az égből a világo**sság fénybúraként fog körül bennünket. Az ember úgy hagyja magára sugározni a napot, mint **ahogy az a fűre és levélre süt, és** gyakran csak testére gyakorolt jó hatását érzi, a meleg boldogságát, de mit ad ez a léleknek?

Milyen másképpen követte egykor az ember a Nap útját az évkörben. A lét magasa és mélye **magába fogadta őt és vele együtt** mindent körülfogott. A kemény **telet szűk hajlékának határain** belül önmagába szállva vészelte **át, fogva tartva a hidegtől és a sötétségtől. Lelke együtt tágult a** tavasz érkezésével és a napok nö-

Scharnitzky Bernát (9. osztály)
fekete-fehér rajz

vekedésével. Milyen megszabadulást jelentett a hó és a jég olvadása! **És ha az erdő és mező zöldülni** kezdett, akkor a **külső életfolyamatok ébredése az ő érzékszerveit** is újjá élesztette. Lélegzete felélénkült a **madárcsicsergéstől, a lepke**k szárnylibegtetésétől. Minél magasabbra szállt a Nap, annál jobban kitért benseje és együtt lélegzett az egész földi természet világosságával és melegével a Nap kiáramló ajándékaként. Így érkezett el az év nyárközepe, egy ki mondhatatlan ünnepe!

Csak akkor érthetjük meg ezeknek a hosszú és világos napoknak a szent és emelkedett ünnepe hangulatát, ha meggondol-

juk, hogy az embereknek akkoriban a Nap világossága egyben szellemvilágosságot is jelentett. A rajtuk átáradó világosság a lelkek mélyéig úgy áthatotta az embereket, hogy szinte önmagukból kiemelkedve tisztán látták, vagy közvetlenül érzékelték, hogy Istenségek pillantanak rájuk a fénylángokból jósággal és szigorral. Pillanatokra átélhették: Mi ehhez a fényvilághoz tartozunk, **Énünk, legbensőbb lényünk** sugárzik fel bennünk, neki itt van az **otthona, ő szellem, és itt a magas szellemek körében él a fényben.** Mint a kristály, melyet megérint a Nap sugara, és a világosság ragyogásában izzik, úgy érezték létboldogságukat: Szent az Én, mely a szellemi Nap áramlásából gyulad meg saját léleklétemben! Ez az a halhatatlan rész bennem, amire az Istenek elvárással tekintenek. Ez a világosságban állás viszont **szükségszerűen azt is kimutatta, ami a földi életben bűnként szövődött bele az emberbe, és ami ellentétben áll a magas szellemi lényekkel, és ezáltal erkölcsi megmérettetést is jelent.** Ebben a fényben nyilvánvalóvá vált **minden kudarc, tévedés, hűtlenség: a mennyei szemek átláttak ezeken. A közmondás, hogy „minden napfényre kerül” kifejezi azt a fájdalmas, de gyógyító tapasztalatot, amikor sötét tettek nyomai bukannak a felszínre. Azok a papok, akik az év csúcán kimagasló látóképességgel rendelkeztek, ők ítéletet és büntetést követeltek. Le kellett róni a büntetést, mielőtt**

valaki a lángot az áldozati oltárról a saját otthonába vihette, mert csak ez garantálta, hogy az **újrakezdés a jövő életre egy szilárd** alapról indulhat ki. Így a nyári napforduló világosságtól ittas föl**emeltsége egyben lobogó tűzhöz is** hasonlított, melyen, mint egy tisztítótüzőn, **át kellett menni, és ez** mindenki számára komoly önvizsgálatot is jelentett. Csak a megtisztult szövetkezhetett újra az **Istenséggel, csak ő bízhatott** abban az ígéletben, hogy a Napszelle**lem kegyelméből tovább hordozhatja valódi „Én”-jét** és rajta keresztül helyes cselekedeteket tud tenni. Így mélyebben tudhatta **meg, hogy ki ő és honnan jött, és megerősödve érezte, hogy a felülről rábízottat hordozni tudja a Föld sötétségében.** A nyári napforduló világossága azt profétálta neki vigasztalóan, hogy egykor minden sötétség világos lesz.

Egy példát szeretnék arról elmesélni, ami érzékelteti, hogy vannak olyan hagyományok, melyek tanúskodnak arról, ami a nyárforduló ünnepén élt egykor. Boitinnál, Mecklenburgban, nem messze Güstrowtól (Észak-Kelet Németországban) megtaláljuk ma **is a regés kőköröket. Az erdőben** egy tisztáson embermagas sziklákból három kör áll közel egymáshoz. Kicsit távolabb egy **negyedik. Ezekről is kiderült, hogy hasonlóan azokhoz a kőkörökhöz,** mint amilyeneket a Brit-szigeteken és Írországban találtak, ezeknek is csillagászati jelentőségük van. **Segítséggükkel a Nap**

és a Hold pályájának fontos kalendariumi állomásait lehet megállapítani. Ez itt is ugyanígy van. **Két nagy kő azért tűnik fel, mert magasabban áll. Lépcsőkön lehet fölmenni rájuk, mint a szószekre. Az egyik kőről kelet felől egy másik kövön keresztül pontosan nyugatra tekinthetünk, oda, ahol tavasszal és ősszel a napéjegyenlőségkor lemegy a Nap. A másik kőről pedig északról délre a Nap legmagasabb állásának déli vonalát láthatjuk. A két megfigyelőpont keresztezi egymást, egy keresztet alkot a Föld terében, mely körül a Nap kering. Egykor így tudták megfigyelni a Nap és az év járásában a fontos fordulópontokat. Délidőben még valamit felfedezhetünk. Az északi kör közepéről azt láthatjuk, hogy egy különleges kő pontosan a második kör déli pontján közvetlenül a Nap zenitje alatt áll. Ezen a kövön egy vonalban felülről lefelé tizenhárom négyszögletes lyukat látunk. Felmerülhet az a kérdés is, hogy vajon szét akarták-e hasítani a követ? Mivel ez nem történt meg, ezeknek a lyukaknak feltehetően jelentőségük van. Valószínű, hogy segítségükkel a tizenhárom holdtöltét számolták meg. Ennek a különleges kőnek kúpalakú formája van, mely félreismerhetetlenül a „Nagy Anya” alakjára emlékeztet. Benne évezredek óta a Föld anyai lényét tisztelték. A néphagyomány ezt a követ a „menyasszony hozományládájá”-nak nevezi. Ez a fogalom valamire emlékeztet. A monda egy tragikus**

és drámai történetről számol be. Emberekről mesél, akik egykor itt éltek és néma kövekké változtak. Arról, hogy egy menyegző ittas vendégei féktelen jókedvvel körül-táncolták a menyasszonyt, dévaj-kodtak, mindaddig, amíg ez addig fajult el, hogy kenyér- és sajtgyolyókkal kezdtek dobálódzni. Akkor hirtelen megjelent egy aggasztván, és kiáltva intette meg a meggondolatlanokat, de ők csak kinevették. Ekkor az Ég haragja mennydörgéssel lecsapott az elvetemültekre és ők kővé meredtek. A meggondolatlan táncosok a mai napig ott állnak mozdulatlanul, középen a menyasszonnyal. Fel tudja-e oldozni őket valaki a varázslat alól? A monda szerint van reménység erre. János napján megjelenik a hozományládán egy vörös fonal, és aki ezt megragadja, az életre tudja kelteni az elvarázsoltaakat. Ezek szerint a nyár derekán a Nap magasságára kell ügyelnünk, hogy biztosan megragadhassuk a fonalat, hogy a megmerevedett életre tudjuk kelteni. **Ha itt menyegzőről van szó, akkor világos, hogy itt nem egy emberpár házasságáról van szó, hanem arról, hogy ebben az időszakban a Menny és a Föld akar egybekelni.**

A nyárközép idején a Nap szeretetteli izzásával körülöleli a Földet, és a Föld odaadja magát neki, teli reménységgel, mint egy menyasszony. És körülöttük keringenek a csillagok. Az emberek, akik a menyasszonnyal felemelkedve a kozmikus kegyelem ma-

**Begala Marcell (9. osztály)
fekete-fehér rajz**

gas boldogságába lettek fölveve, belelendülhettek a mennyei körtáncba. Amíg meleg hálából szállt fel szívörömük mindazért, amit a Menny a Földnek dúsan ajándékozott, addig a nyári napforduló tökéletes volt. Akkor tört be a végzet, amikor a mennyei életeledelt figyelmetlenül fogadták, mintha ezekkel az adományokkal könnyelműen és önkényesen lehetne bánni. Amikor a természetnek való odaadás mámorából teljesen kiveszett az életalap iránti tisztelet, akkor egészében kihalt a szellem iránti érzékelés is. Így kiapadt a léleknek az a része, ami eddig az élettelihez tartozott. Ennek következményeként az ember a testi lét merev határai közé szo-

rult. Füle nem hallotta többé a mennyei szférák hangját és belekeményülése a földi anyagba kizárta őt a csillagok körtáncának áramló mozgásából. Számára csak a halálosan néma egyedüllét maradt. A sors nem tudta volna szemléletesebben ábrázolni azt a folyamatot, ahogy az emberi lény a földi sors végzetes előrehaladásával egyre jobban „megmerevedett”. De a menyaszi szonyi hozományláda még mindig ott áll, és minden „nagy dél” idején ráözönlik a Nap fénye. És ezzel függ össze a reménység fonala, hogy amikor a mennyei vőlegény a Földet a mélységekig átáramolja, és isteni szeretetével betölti, akkor a holtból új élet keletkezik.

Az Avesta imahimnusza a mai napig őrzi az Üdvözítőre való várakozást, mint ahogy ezt évezredekkel ezelőtt Zarathusztra jövendőlte meg Perzsiában, felpillantva a magas Naplényhez. A beavatott papok északon is kapcsolatban álltak az ő tanítványaival, így ők is tudták, hogy a „Magasságos” a Napról fogja egykor tartani az eljövételét a Földre. Minden napkelte erre emlékeztetett és minden nyári napforduló újjáélesztette a „Jövendő” sejtelmének örömét. A nyárközép ünnepét ősidőktől kezdve betöltötte a Krisztusvárás.

Abban a lélegzetelállító pillanatban, amikor tényleg megjelent a Földön az, akit a beavatottak már olyan régen vártak, történelmi valósággá vált a mennyei jóslat. Egy ember áll önmagában a

Jordánánál: Keresztelő János egész nagyságában. Maga Krisztus mondta, hogy nagyobbat még sohasem szült egy emberi anya. Tadata messze felülmúlta kortársait. Nem a véletlen az oka annak, hogy a nyári napforduló idején jött a világra. Születésnapját június 24-én ünneplik. Lényén keresztül át tudott hatni a világkörben **céltudatosan tevékenykedő szellem.** Mintha benne, hasonlóan a régi prófétákhoz a múlt látóképessége szólalna meg lélekjelenléttel a **döntő világórában, és a tiszta áttekintés teljhatalmával** utal az emberiség földi sorsterének alapvető fordulata. **„Betelt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjetelek meg, és higgyetek az evangéliumban.”** (Márk 1/15) Így kiált ő mindazoknak, akik ezt hallani akarják. **Annak a ténynek a lenyűgöző nagysága áll szeme előtt, hogy a Krisztus Szellem** lejött a magasokból, és egy emberi test burkában vett hajlékot, hogy megossa velünk a földi sorsot, és isteni segítséggel önmagába felvegye és kiteljesítse azt, amire emberi gyarlóságunk nem képes. Egy eddig még soha meg nem történt kozmikus és földi **eseményről van szó.** **„Az igazi világosság** eljött volt már a világba.” (János 1/9) - írja az evangélium. Ezzel azt fejezi ki, hogy az, **akinek a glóriája külső tükörhöz hasonlóan a Nap volt, ő most belépett a földi és emberi körbe.**

Ahogy egykor a beavatott papok komoly önvizsgálatra hívták **fel az embereket, mielőtt megtör-**

ténhetett a találkozás a napfordulón a világvilágossággal, úgy vezeti **Keresztelő János az embereket az idők közepén a Jordán folyóhoz a keresztelőre.** **Ő tudja, hogy nekik szükségük van az előkészítésre,** mert senki sem léphet a Magasság elé anélkül, hogy érzékelné azt a saját lelkében, ami ellentétben áll az Isteni Lénnel. A szívnek és az érzéseknek szabadnak és befogadónak kell lenniük az **íránt, aki az ember bensőjét szellemmel és tűzzel akarja megkeresztelni.** Elérkezett a Menny és a Föld összeköttetése, a Föld csúcsideje - németül Hochzeit -, ami **menyegzőt jelent.** **„A kinek jegyese van, vőlegény az.”** (János 3/29). **Keresztelő János így tesz bizonyosságot megvilágosodott látásával az elérkezett eseményről, a menyegzőről.**

Milyen örömteli alkalom! Az emberiség csak lassanként tudja felfogni, hogy milyen adományt **kapott.** **Eközben „A vőlegény barátja pedig, aki ott áll és hallgatja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának.”** (János 3/29) **Ha mi most visszaemlékezünk azokra az időkre, amikor az emberek a körtáncok lendületével önmagukból kiemelve ünnepelték a nyárfordulót, akkor most minden öröm és dicséret mellett, ami csak a szívből kicsordul, nincs túltengés.** **Inkább az ellenkezője: Keresztelő János józanul adja meg az irányt: „Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.”** (János 3/30).

A nyári napforduló után rövi-

debbek lesznek a napok. A Nap a legnagyobb magassága után egyre **szűkebbre húzza köreit, mindaddig, amíg az év végén, Krisztus születésének éjszakáján a földi sötétségben egy másik Nap kel fel.** Az emberi törekvés a napforduló után befelé irányul: Amennyiben önkényességünket visszafogjuk, annak adunk a lelkünkben teret, melynek glóriája egy magasabb „**En**”-ként akarja betölteni egyre **növekvő világossággal az ember bensőjét.**

Keresztelő János ezt példaképp élte át előttünk. Ami ősképszerűen az égen látható, az benne emberivé vált. A Kereszténység ezért nem csak Keresztelő János

**Somogyi Gergely (9. osztály)
fekete-fehér rajz**

születésnapját ünnepli a nyári **napfordulón, hanem ő maga kötődik** ehhez egész lényével tettein keresztül. Alakja figyelmeztetően áll előttünk a legvilágosabb időszak ünnepén, **ő az aki „Jött, hogy bizonyoságot tegyen a világoosságról.” (János 1/8).** A János időszak ima úgy írja le őt, mint „a napvilágoosságtól fellángoló”, és egy alázatosan a „világ világossá-gának odaadó” prófétát. Emberi léte önzetlen tisztaságával teljes mértékben ki tudja tenni magát a világosságnak. Ő is ismeri a bűn és az esendőség végzetét, mégis bátorítóan jövendöl és kiált: Ami a világosságból származik, az mindig remélheti, hogy egykor a világossá-gban élhet újra. Akinek szíve fellobban a Krisztus lénye irán-ti vágyakozásban, az érezheti a kegyelmet adó meleget, ami a sötét lelki erőket egyre jobban világossá, szeretetté tudja változtatni. Maga a Föld azokon az embere-ken keresztül lesz világosabb, akik megérnek a Krisztus Napban azáltal, hogy az megérinti és át-hatja őket.

János időszakától kezdve szinte arannyá válnak a gabona-földek. A Nap melege áthatja és megérleli a szárba szökött gabo-nát. A gabonafejek beérnek, és nehezzé válnak. Emberi mivoltunk is olyan, mint a termés, rá-bízva a Földre, hogy gyümölcsöt hozzon. Ha ezt a folyamatot tá-gabban vesszük, akkor ez történik körös-körül különböző fokozat-okban. Rejtett folyamatként ez még a Földre is egyre jobban kiterjed,

hogy egykor visszatükrözze azt, ami rajta keletkezett a Nap szelleme által. **Keresztelő János ünnepe**t nem ünnepelhetjük anélkül, hogy ne fogadnánk be áhítattal a tágas természet lelkét. Ha megtanuljuk, hogy a külső életben is a szellem szól hozzánk, és megértjük azt, ami eddig csak ösztönös érzésünkre tett benyomást, akkor tudatosulni fog bennünk, hogy **éppen ez az az ünnep, mely sejtő lélekérzékünket áhítattal egy egyre felemelőbb rálátásra fogja vezetni.**

A földi világ, és ennek minden lényé fölött kozmikus nagysággal áll az Atya-Isten Fénydómja. Szellemvilágosság hív a legmagasabb magasokból odaadó tiszteletadásra. Így az emberek önmagukat felülmúlva, határaikon túlnöve, elhivatva érezhetik magukat arra, hogy válaszként szívbeli hálájukat minden teremtmény nevében is az Atyai Alap oltárára vigyék. Mert minden földi lény közül az ember az egyetlen, aki szavakkal tudja kifejezni hálaérzetét a mennyei áldás bőségéért. És így a gazdagon megáldott Föld maga is oltárrá válik. Amióta Krisztus a Napot elhagyta, és a Földet választotta lakhelyéül, azóta szava nem felülről hangzik a napsugarakból. „**Én vagyok a világ világossága**”, ez a szó most belülről hallható, közel a szívhez, ha odahallgatunk. A Szellemi Nap Birodalmába belülről van a bejárat, és az „**Én**”-ből akarja magát emberi szájon keresztül kinyilatkoztatni. Ha ez megerősödik bennünk, akkor

bensőnkben is megélenkül az, ami eredetileg az embert és a Földet az Atya-Világ tiszta és szent mennyei világosságával összeköti. Egyre jobban szükségét érezzük annak, hogy együtt éljünk a „**nagyobb**” étellel, és érezve a természet nyári fellendülését a kozmoszhoz, tudatosabban vele együtt tegyük ezt. A felébredt szellem a **bensőben vágyakozással** keresheti az érintkezést a világmindenség szellemével. A Föld lelke is egyre szabadabban szeretne kinyílni a szellemvilágosságok felé, akik neki a tiszta világok fényét hozzák.

Ha az év nagy részében erőnk főleg a Föld felé irányul, hogy hűségesen elvégezzük munkánkat, akkor most pillantásunkat a szív egész mélységéből fölfelé emeljük, és érezhetjük, hogy hazánk a fényben van. Összeköttetés az isteni Ósvilágossággal, mindig ez volt a legmagasabb, amit valaha is az év napórája ígért. Ez a sejtelen évezredekén keresztül élt az emberekben a nyár derekán. De amióta Krisztus eljövele megtörtént, és az emberekbe hozta mindazt, ami a szíveket isteni szeretet-erővel tudja áthatni, felmelegíteni, azóta elnyertük azt az összeköttetést, hogy a mennyei már a Földön bensőnkben maradhat, és egyre jobban kibontakozhat. A szellemtűz, amit ő a Földre hozott, meg akar gyulladni a szívekben és a szemek és érzékek egyre éberegben és egyre növekvő csodálattal vehetik észre, ami valójában isteni és szellemi él körülöt-

tünk. Első sejtelmekből egyre magasabb megismerés lesz.

Keresztelő János ünnepe a nyár közepén elvezethet bennünket a továbbiakban örömtelibb és magasabb életcélok felé. Így áll az ember azok előtt a magas szellemi lények előtt, akik egykor a földi embert bűneikből feloldozva, „Én”-jükben megérve szeretnék fogadni a tiszta fény-szférákban.

A földi szenvedésekből sokfajta gyümölcs érlelődik kegyelemből. És akkor az áramló, áldó világosság egyesülni akar a Krisztussal áthatott szívek meleg világosságával, hogy Nap-Szeretet-Tűzzé váljanak.

Forrás: <http://keresztenykozosseg.org/irasok/janos-idoszak>

Sík Sándor

Kiáltás a kapuból

*Én édes, édes jó testvéreim,
Kik sírva jártok a sötétbe kinn,
Ti, akik sírtok, akik mindig sírtok,
Akik örülni tán már nem is bírtok,
S a nevetést tán el is feledtétok,
Akiket megvert, kivetett az Élet,
Akiknek arca verejtékbe hal,
Akiknek könny és káromlás a dal,
Ti, akiknek az öröm mostohátok,
Kiknek az élet egy nagy könnyes átok,
S nincs mécsetek a jajok éjjein:
- Én édes, édes, szent testvéreim!
Ó ha én egyszer (lelkeket a lélek)
Mindnyájatokat megölelhetnék!
Ha a könnyeket mind letörölhetném,
Ha a jármokat mind összetörhetném.
Robotból ha szentséget avathatnék,*

*Mindnyájatokra rámosolyoghatnék,
S belétek vetném e mosolyon át
A dalos élet evangéliumát!
Ó ha elmondhatnám mindenkinek:
Hogy bennetek van a zengő liget,
Hogy minden fénynek ti vagytok a napja,
Színét a virág belőletek kapja,
Hogy ha ti sírtok, minden elsötétül,
S minden fölragyog lelketek tüztétül;
Minden napfény, ha örülni akartok,
Dalol az élet, hogyha ti daloltok;
Ó hogyha ezt mind, mind megértenétek;
Ó hogy szaladnék tárt karral elétek,
Ó mint tárnám ki zengő kapuim!
- Én édes, édes jó testvéreim!*

ANTROPOZÓFIA

Daniel Moreau

VESZÉLYES ELLENTÉTEK - JAPÁN

Forrás: Das Goetheanum, 2011. március 18.

Ellentétekkel tele van a világ. Japán számára különösen jellemző ez – és drámaibb mint valaha. Az évek óta Japánban élő művész (szerzőnk), megpróbálja az aktuális természeti és civilizációs katasztrófák kapcsán jellemezni az országot.

Japán népét és topográfia-
ját hegyekkel teli sziget-
lánc formálja. A tájat,
a völgyek és hegyek egymástól
való éles elválása jellemzi. Egy
lapos síkon élve, attól nem mesz-
sze, átmenet nélkül egy hegy kez-
dődik. Olyan, mint egy fal, átha-
tolhatatlan erdőjével. Az erdő ső-
tétsége éles ellentétben áll a sík-
ság rizsföldjeinek kedves zöldjé-
vel.

A sötét hegyek sokhelyütt
elfedik a vulkáni talajt, mely itt-
ott mégis előtör tüzes természeté-
vel, mint legutóbb Kyushu szige-
tén. A rizsföldek, most részben
vízzel elárasztva, nőiesen nyílt
lágyságot sugározva fordulnak az
ég felé.

Nem meglepő, hogy a tájkép-
festészet szívesen alkalmazza itt a
tusrajzot. Ez adja vissza legin-
kább az ellentétek hangulatát,
fokozatosan lépcsőzve a polari-

záltságot. Az óceántól befelé terje-
dő grandiózus táj adja meg a ja-
pánok alaptermészetét: kifelé szé-
gyenlően szelíd, mint egy rizsnő-
vényke, befelé azonban kiszámít-
hatatlanul tüzes, mint egy vul-
kán. Kifelé fordulva szüksége van
a személytelen maszkjára, így
őrizve meg arcukat és szelidsé-
gét, befelé viszont tele van elán-
nal, büszke ambíciókkal.

A viselkedés szabályozottsága
itt szeretnék emlékeztetni arra,
hogy a japán nép történelmét
hosszú, nyugodt időkön keresztül
nagy nők költészete fémjelezte. A
háborús idők megrázkódtatásaira
viszont, ambiciózus férfi vezérek
jellemzőek. Az elsőben bontako-
zott ki az érzőlélek, mely az orszá-
got megnyitotta az idegen befolyá-
sok előtt: különösen művészi és
vallásos megtermékenyítése felé.

A másodikban az értőlélek férfias impulzusai birkóznak, hogy lezárják és biztosítsák Japánt.

E két váltakozó tartásban került felvételre a kínai kultúra, egyebek között az írás is. Sokkal később, a 19. században érkeztek meg az európai befolyások.

Ezután kezdenek felszakadozni a szociális struktúrák, melyek a nyugati középkori feudalizmusra emlékeztetnek. Ennek nyomai a mai napig fennmaradtak, mint például a monarchia tisztelete is. Egy európai értelmű reneszánsz, melyet nálunk a görög individuális gondolkodás indított meg, Japánban egyáltalán nem zajlott le. Seholy egy Giordano Bruno, vagy Galilei.

Mások impulzusainak átvétele

Nem az a fontos, hogy mennyi idegen dolog került Japánban másolásra, hanem; hogy ezekből mennyi, hogyan épült be. Az értőlélek semmilyen ellentmondást nem látott vallásával szemben, amikor feltétel nélkül átvette a materialista kézművességet, hogy aztán ipart teremtsen. Méghozzá milyen erőset!

Japán nem keresett alternatív szemléletet az optikában (mint amilyen például Goethe színelmélete volt), hanem egyszerűen megépítette a legjobb kamerákat. Nem talált fel újszerű járműveket, de megépítette a legjobb gyorsvonatokat, gyártja a legsikeresebb autót. Toyota ezt írta zászlajára: „Semmi sem lehetetlen!” De az

autó alternatíváját hiába is vártuk volna onnan.

Ha Japán a második világháború végén nem lett volna olyan szörnyen megalázva (Hirosima, Nagasaki), akkor bizonyosra lehetett volna a világ legjobb fegyvereit és háborús gépezetét is... A tudati lélek ereje, a kételkedők és a feltaláló gondolkodók csírázó ereje, melyeket Európában például Husz János vagy Kopernikusz személyében ismerünk fel, ahogyan ők a régi dogmákat feszegették tudati fejlődésük során, ezt az erőt Japánban nem találjuk.

Itt az erkölcs tradíciókon nyugszik, ezek helyességét senki sem vonja kétségbe, nem feszegeti. Mert mindezt a kultikus művészi csodálatos illata lengi körül: mint amilyen a cipő lehúzása a küszöb előtt, a Tatami, a teaceremónia csendje, és sok más egyéb. Ezek a régműltből származó viselkedési szabályok „adnak még” mindig rendkívüli erőt az összetartáshoz. Mindenképpen csodálatos, ahogyan ma is megélhetjük e fegyelem erejét, miközben épp a legnehezebb megpróbáltatások várnak a közösségre.

Az elektronika csodája

Amíg a 20. század közepéig Európából sok minden került Japánban felvételre, már meg is jelent a fordulat: az USA-val való háborús összeütközés. Amerikai katonák jelentek meg Japánban, ami a mai napig is fennáll. A női kultú-

rák, mint amilyen a Haiku és a tea ceremóniái, bizony nem tudtak összekapcsolódni az erőszakolt amerikai befolyással, nem tudtak ebből semmilyen szellemit felvenni. Megtette azonban ezt helyette a férfi értőlélek. Az ipar és a menedzserek világa büszkén konkurált az amerikaiakkal, s hamarosan a világ második legnagyobb gazdaságává lett.

A Csendes Óceán másik oldaláról érkező befolyásokat tehát nem vette fel a női érzőlélek, ehelyett „ázsiai meghajlás” fogadta. Ami ebben ott a hétköznapiakba beoltódott, nem japánizálódott, hanem „egy az egyben” másolásra került: a „fastfood”, a számítógép és az atomtechnika, melyek együttesen tették lehetővé az elektronika és az áramellátás e „csodás” vívmányait.

Ha a japán hétköznapiakban ma megéljük, érzésünk szerint ezek nem a japán kultúra részei, hanem a lemásolt „american way of life” (amerikai életmód – a szerk.). Hol vannak tehát Japánban a tudati lélek lelkiismereti összetevői? A fiatalok is egyre zsírosabbak és kövérebbek lesznek? A TV válik a háztartás kulturális központjává? Hosszú, nagyon hosszú a hétköznapiakba kritika nélkül felvett technológiai szokások sora. De a mai napig ide tartozik (vagy már csak tartozott?), az atomipar.

Japánok generációi tanulták meg és gyakorolják az elektronika gondatlan természetességgel való felhasználását. A felvonókat, a

**Biró Ákos (9. osztály)
fekete-fehér rajz**

háztartás eszközeit, vagy a számítógépet. Hiányoznak azonban a mértékletességre intő szavak, így Japánnak 50 atomerőműre van szüksége saját áramellátásához. Most, a katasztrófa után, áram híján veszélyben van az alapélelmiszerekkel való ellátás, mivel a parasztok fejőgépei nem működnek. Mert elfelejtették a kézzel való fejést. A kenyérdagasztó gépek is állnak, nem tudnak már kézzel dagasztani...

A mestert nélkülöző varázslóinas

A legutóbbi események az egész emberiség számára szolgálnak

tanulsgul: nem annyira a cunami (mivel azt évszázadok óta ismerik és számítva rá, jelzik), hanem az atomenergiához való hozzáállás. A megsérült atomerőművek munkásai életüket adják, hogy milliókét mentsek ezzel. De vajon ezek hoznak-e gyümölcsöt olyan felismerésekben, amelyekre az emberiségnek szüksége van? Hány áldozatra van még szüksége az emberiségnek a belátáshoz?

Az atomerőművek munkásainak kiszolgáltatottsága láttán a varázsinas jut eszembe. Ebben az értelemben az emberiség nem válhat varázsinassá, hiszen neki nincsen varázsszavakat mormoló mestere, aki megóvja őt minden katasztrófától. Az emberiségnek magának kell lényeges szellemi

felismerésekhez jutnia. Az atomerő felhasználásának problémája pedig hamarosan visszatér az USA –ba, ahonnan származik.

DANIEL MOREAU házasságban él Yoriko Miyagawával, és 2005 óta Tokióban lakik. Előtte 37 évig volt a német nyelvi környezet művésze, festője. Olaszországban, Spanyolországban, Magyarországon és Angliában is tartott kurzusokat és szemináriumokat. Képeit művészeti kalendáriumok tették ismertté, melyek saját kiadásában jelentek meg 1998-2002. között.

Kapcsolat: danielmoreau@web.de

Fordította: Orosz Iván

Johann Wolfgang von Goethe

A bűvészinás (részlet)

*Elment hát a vén varázsló,
Végre nincs ma itt a mester!
Szellemeit én varázslom
Élni-halni most az egyszerű!
Ellestem ígét s
Hókuszpókuszát,
S bűverővel én is
Művelek csodát.*

Michael Schnur

FÖLDRENGÉS ÉS EMBERI AKARAT

Forrás: Das Goetheanum, 2010. szeptember 17.

Nem múlik el hónap anélkül, hogy ne érkezzon jelentés egy újabb súlyos földrengésről: HAITI, CHILE, TÖRÖKORSZÁG, JAPÁN, AFGANISZTÁN. Mik ennek a szellemi okai? Milyen feladatok elé állítja az embereket? RUDOLF STEINER beszélt a földrengések spirituális hátteréről, arról, hogy milyen földrétegek mozognak, és az embernek melyik része vesz részt ebben. Arról is szólt, hogy milyen együttérzés és segítség szükséges, hogy mit tehet az egyes ember.

Kibékülés a Földdel

Felébredünk az éjszaka közepén; mozog alattunk az ágy. Hosszú másodpercekig morajlik tompán a föld, odakinn vonítanak a kutyák, a távolból izgatott emberi hangok hallatszanak. Röviddel utána ismét megrázkódik minden. Aztán vége. Másnap a konyhában üvegcserepeket találunk a padlón, és halljuk a híreket: 2010. február 23-án Haitin egy 4.7 erősségű utóregést regisztráltak.

A Föld rétegei

A szeizmológusok azt mondják, hogy a kéreglemezek folyvást mozognak, évente több centimétert **megettéve**. **Eközben a kőzetekben** olyan feszültségek keletkeznek, melyek egyszerre, hirtelen oldódnak fel. A vulkánok kitörése pedig részben a földmozgások, -rengések miatt is szaporodik. (Ralf Nestler: Mehr Vulkanausbrüche durch Klima-

wandel? (Több a vulkánkitörés a klímaváltozás miatt?; www.tagesspiegel.de) A másik ok, a pólusokon olvadó jég, mely részben materialista-technikai korszakunk kihatásainak következménye.

A materialista gondolkodás és a vulkánkitörések növekedése a szellemtudomány szerint **összefüggenek egymással: „A földrengések és a vulkánkitörések különösen a materialista korszakokat kísérik.”** (Rudolf Steiner: *Kozmogónia (GA 94)*, előadás 1906. június 6.)

→ A Föld több rétegből áll, melyek **legfelső rétege szilárd**. Egy mélyebb réteget Rudolf Steiner **„tüzes Föld”**-nek nevez, ami a vulkanizmus és a földrengések kiinduló pontja. Ennek a rétegnek az **akaraterőhöz van affinitása: „az akaraterő hat a tüzes rétegre**. A Föld belseje és az ember **bensője között összefüggés van** (...) **Így jönnek létre a földrengések**, a vulkánkitörések és a ten-

gerrengések is. Ha az emberiség gondoskodik arról, hogy a Földön morálisan jobbá válják a helyzet, akkor a földi katasztrófák vonatkozásában is lassú javulás várható.” (Rudolf Steiner: **Kozmogónia (GA 94), előadás 1906. június 6.)**

A földrengések
és az egyén sorsa

Azok a lelkek, akik sorsszerű tisztulást kell megéljenek sérülés vagy halál formájában, azokat inkarnációjukban vonzza a földrengésekben gazdag vidék. Ők aztán rákövetkező inkarnációjukban kifejezett spirituális képességekkel rendelkeznek majd, mivel elszenveték az anyag megbízhatatlanságát saját testükön. (Rudolf Steiner: **A karma megnyilvánulásai (GA 120), előadás 1910. május 22.)**

Ugyanakkor azok a lelkek, akik a materializmushoz vonzódnak, késztetést éreznek, hogy katasztrófák idején szülessenek meg. **„Katasztrófák idején szívesen inkarnálódnak a materialista lelkek.”** (Rudolf Steiner: **Kozmogónia (GA 94), előadás 1906. június 6.)**

A földrengések mindannyiunkat érintenek: a szellemi ok és a károk helye között nincsen azonban geográfiai összefüggés; az ok és kihatásai globálisak.

Az érintettek nem hibásak, de az esemény karmájukhoz tartozik. (Rudolf Steiner: **A szellemtudomány eredendő impulzusai (GA 96), előadás 1906. április 16.)**

„Hisz éppen ez az, amire a karma bennünket felszólít: segítenünk kell az érintetteknek, mivel segítségünk sokat jelent számukra a maguk karmájában írottakkal szemben, mert ezek benne állnak az emberiség karmájában is, melyet magunk is együttesen okoztunk.” (Rudolf Steiner: **Tudományos emberismeret (GA 107), előadás 1909.)**

Hogy civilizációnk vívmányai mennyiben zavarják a Földet, azt megsejthetjük Steinernek ebben a vonatkozásban tett utalásából: **„Egyre több az ember személyiségétől eloldott részvénytársasági tőke (...) drótnélküli telegráfia (...) és léghajózás.”** (Rudolf Steiner: **János apokalipszisének képirásáról (GA 104a), előadás 1909. május 18.)** Lehetséges tehát, hogy a bankok válsága, az elektroszmog, **a keringő szatelliták vagy a repülőgépek forgalma (melyet az izlandi vulkánkitörés rövid időre megbénított – a ford.), ezek a materialista „virágok” okozzák a természeti csapások megnövekedését?**

Krisztus és Arimán

Melyik lény hat a Föld tüzes anyagcsere rétegeire?

„Az ember lelkében például történik valami, amikor az emberek nagy része a materializmus felé fordul. Úgy hat ez, hogy Arimán saját elemében 'keverhet' (...), viharokat támaszthat, vulkánkitöréseket és földrengéseket okozhat.” (Rudolf Steiner: **A világ- és az élet kérdéseinek**

megválaszolása antropozófiával (GA 108), előadás 1909. január 17.)

Mit lehet azonban tenni ez ellen?

„Krisztus képes arra egyedül, hogy megtörje Arimán hatalmát (...) Ha minden emberi szív teljes valóságában éli meg Krisztus szellemét, akkor az ebből áradó erő olyan erővel bír majd, ami megfékezi a tüzet és a vizet.” (Rudolf Steiner: A világ- és az élet kérdéseinek megválaszolása antropozófiával (GA 108), előadás 1909. január 17.)

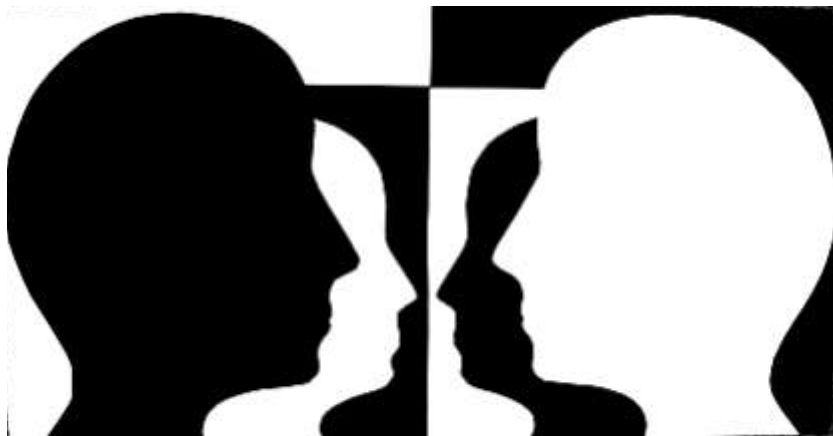
Krisztusi értelemben cselekszünk, ha embertársainkat úgy szeretjük, mint önmagunkat. „Aki a béke vonatkozásában saját igazát a szeretet elébe helyezi, az még nem fogta fel igazán a teozófia ideáját. A szeretetnek egészen a véleményig kell elhatolnia. Minél inkább levetjük egónkat - tehát a nagy valóság szöcsövévé vá-

lunk, önös véleményünket nem véve többé figyelembe -, annál inkább gyakoroljuk a valódi teozófiát. Ez ma még rendkívül nehéz.” (Rudolf Steiner: A teozófia kapuja előtt (GA 95), előadás 1906. szeptember 4.)

Itt Steiner még a teozófiáról beszél, ehelyett ma az antropozófia ideáját értjük. A földrengésektől gondolatban most egészen a mindennapi cselekvésig jutottunk el. Michael kora rendkívül alkalmas arra, hogy napi konfliktusainkban a nagy harcosra, Szent Mihályra gondoljunk, mint példaképre. „Az egoizmustól megtisztított emberi akarat is képes ezt a tüzet megfékezni.” (Rudolf Steiner: Kozmogónia (GA 94), előadás 1906. június 6.)

A szerző részt vett a Haitin segítő orvosok munkájában.

Fordította: Orosz Iván

Szabó Eszter (8. osztály) munkája

Horváthné Gfeller Csilla

VARÁZSSZAVAK A WALDORF ÓVODÁBAN III.

Biztonság, önnevelés

A biztonságra való igény alapvető emberi szükségletünk. Felnőttként is állandóan érezzük fontosságát. A felnőtt már maga keresi biztonsága forrását. Hol van, honnan gyökerezik a biztonságra való igényünk? A kisgyermek biztonságát nekünk, felnőtteknek kell megteremtenuk. Tudok-e úgy biztonságot adni, ha úgy érzem, hogy én sem vagyok biztonságban? Ahhoz, hogy ezekre a kérdésekre választ kapjunk, egyrészt vissza kell nyúlnunk a születés előtti időszakra, másrészt be kell látnunk, hogy valóban „minden nevelés önnevelés”.

A korábbi cikkben a születés előtti létről írtam. Most nem csak szellemi szempontból közelíteném meg ezt a témát. A gyermek születése előtt hármasszoros rendszer védelme alatt éli át a fizikai biztonságot: a magzatvízben úszkálva az anya hasfala, a méh és a magzattartó veszi őt körül. Ezt a meleg, állandó hőmérsékletű, sötét, a hangokat tompán átértesztő, az ingereket erősen megsűrűsítő, biztonságos, „kényel-

met” (tápanyag, oxigénellátottság) nyújtó burkot a születéssel elveszíti a gyermek.

Ha felnőttként próbáljuk ezt megérteni, elképzelni is nehéz, hogy egyszerre ennyi körülmény megváltozzon körülöttünk: mintha minden, amit eddig tapasztaltunk, semmivé foszlana, elveszíténénk „a talajt a lábunk alól.” Esetleg képzeljük el fordítva! Hirtelen olyan körülmények közé cseppennénk, ahonnan a kisgyermek jön. Valószínűleg, teljesen kétségbe lennénk esve, s minden erőnkkel azon lennénk, hogy találjunk valami kapcsolatot az előző világunkba.

A születés maga tehát fontos trauma a gyermek számára. Végig kell haladnia a születés fájdalmas útján, hogy ezzel megkezdődjön alkalmazkodása a földi létezéshez. Születése után minden ellentéte annak, amiben eddig élt: fény, éles hangok, változó hőmérséklet veszik őt körül, s ráadásul mostantól önállóan kell táplálkoznia, lélegeznie, emésztenie.

Hogyan könnyíthetjük meg az áthaladást a két világ küszöbén, s az alkalmazkodást az új

körülményekhez? Már a születés utáni első pillanatok, s maga a születés is meghatározóak: jó, ha meleg, tompa fény, csend várja őt. Megszületése után takarjuk be, öltöztessük melegen; egy kis sapka, baldachin az ágya felett szintén segítik fizikailag átélni a „burokérzést”. A legfontosabb azonban a felnőtt tisztelet- s szereteteli közelsége, figyelme; világhoz való viszonya. A rengeteg változást magával hozó születés után egy állandó kapocs marad: az anya, akinek hangja, mozgása ismerősen köszönnek vissza a gyermeknek.

A kis csecsemő óriási ősbizalommal fordul a földi világ felé. Amikor belenézünk egy újszülött szemébe, hátborzongató tisztaság, s bölcsesség sugárzik belőle. Átviláglík tekintetén a „magasabb rendű Én”, s a szellemvilághoz fűződő szoros kapcsolat. „...az élet első éveiben az, amit „gyermeki aurának” hívunk, valamiféle csodálatos, az emberhez tartozó, de mégis emberfeletti hatalomként lengi körül a gyermeket – úgy lengi körül, hogy a gyermeki aura, ami tulajdonképpen az ember magasabb rendű része, minden irányban folytatódik még a szellemi világok felé.” (Karl König)

A biztonságra való igény nemcsak fizikai, hanem lelki, s szellemi szükséglete is a gyermeknek. Ahogy születése előtt a hármas burokrendszer biztonságát élvezte, úgy kell köré megteremtteni születése után a biztonságot nyújtó burkokat. Ez segíti majdan őt,

hogy könnyebben felfedezze, belakja, majd uralja saját fizikai testét.

Mi módon tehetjük ezt? A kisgyermek számára igen fontos a tárgyi környezet, ami körülveszi. Ezen kívül több területen munkálkodhatunk még: szokásokat alakíthatunk ki, ritmust vihetünk közös életünkbe, megerősíthetjük gyermekünkben a felénk, s a világhoz való bizalmat; s értelmes, átlátható, utánozható világot teremthetünk köré. Mindezek; szokás, ritmus és bizalom erősen összekapcsolódnak egymással, hisz - általában - a szokások ritmikusan ismétlődnek, s ezek a folyamatok, s az érthető világ, biztonságérzést szülnek a gyermekben. A kisgyermek számára az elsődleges burkot a család adja.

A fentiek közül az utánzást már egy korábbi cikkben említettem. Most a helyes fizikai környezetről, a szokásokról és a ritmusról írnék.

Helyes fizikai környezet

A kisgyermek egy nyitott érzékszerv, így már az sem mindegy, helyileg hol van az óvoda épülete. Egy forgalmas, meglehetősen „szagos” utca, nem igazán nyújt megfelelő ingert érzékei számára. (Persze mindenhol vannak kompromisszumok, mint a mi óvodánk esetében is; én most az ideálist szeretném megközelíteni.) Egy csendes, nagy kerttel rendelkező, erdő közeli épület sokkal inkább megfelelő a kisgyermek számára.

Lépünk be az óvoda épületébe! A kisgyermekre minden hatással van: színek, anyagok, hangok, illatok... **A gyermekben a látott szín kiegészítő színe jelenik meg,** ez hat rá. Így nyugalmat a piros szín sugároz számára. Fontos azonban, hogy ne terheljük túl a gyermek érzékeit, tehát ne rikító, harsány színeket használjuk, inkább pasztellszíneket. Tehát az **óvoda fő színvilágát** – általában – a rózsaszínes adja. Ezen kívül megjelenik természetesen szinte minden szín, de az alapszínek bizonyosan. A berendezési tárgyak tömör fából vannak, a gyermek méreteihez igazítva. Minden más is természetes anyagból van, hisz ez fejleszti a gyermek tapintó érzékét: **gyapjú vagy pamut szőnyegek, pamut vagy vászon asztalterítők, függönyök, fa rajztáblák, agyag vázák, bögrék...**

Elérkeztünk a játékszerekhez. A játékokkal lép teljes fizikai kontaktusba a gyermek. Érzékeit, gondolkodását, fantáziáját gyakorlatoztathatja rajtuk keresztül.

Rudolf Steiner azt mondta, a **fantázia munkája építőleg hat az agy formáira,** s ezeket a formákat az agy kb. 7 éves korig veszi föl, utána ezek a formák növekednek tovább. Milyen játék hat tehát jótékonyan a fantáziára? Amelyik **nincs kész! A gyermeknek lehetősége van kiegészíteni.** Egy gyökér lehet ház, boszorkány, törpe... Egy kendőből készíthet babát, fátylat, házat... Egy gyapjúból kötött állat egész mást mutat, mint a teljesen kidolgozott plüss állat. Ugyan így egy gyapjú-pamut vagy **kendőből készült baba sírhat,** nevetethet a gyerek fantáziája szerint. Mindig hozzá kell tennie, ki kell egészítenie, hogy azzá váljék, amit **ő szeretne. Mindez építőleg hat az agy formáira.**

Farönkök, deszkák, gyapjúállatok, törpék, kendőből készült babák, fonott babakocsik, fa bölcsők, gyökerek, facsipeszek, kötelek, fajtátekok, fejdíszek, fém és kerámia edénykéek, magok, kövek, csigák, természetes anyagból készült pasztellszínű kendők: ezek

Nagy Rebeka (8. osztály) munkája

képezik - a teljesség igénye nélkül - a Waldorf óvoda játéktárát. Az is nagyon jó a gyerekeknek, ha ezen **anyagokon belül különböző minőségeket** is megtapasztalhatnak. Ez tovább finomítja a tapintó érzéket. Egészen más a fogása, súlya, esése, illata a selyem és a vászonkendőnek, **zsákvászonnak; más a színe, súlya a különböző fák**nak.

A fentiek miatt én a kevés, **egyszerű játék híve vagyok az óvodában és a családban is.** Az utóbbiban ennek megvalósítása sokkal nehezebb. A kisebb korosztály számára az a jó, ha kevés, **egyszerű játék van körülöttük.** Építőköckőnek teljesen megfelel egy faág felszeletelve. Ezen gyakorolhatják a statika törvényeit. A picik nagyon szeretik a mozgójátékokat, gurítókat, hintalovakat, **ezen „száguldozva” az egyensúlyérzékük is fejlődik.** Milyen eszközökkel dolgoznak a gyerekek? Ezek is csak természetes alapanyagúak: méhviasz tégla, gyurma, pamut, gyapjú, akvarellfesték. Ezek az anyagok jó hatással vannak szinte minden érzékre és a fantáziára is.

Az óvoda központi helye a konyha. Itt készülnek az ételek, **itt zajlik az előkészítés, no és persze a rend helyreállítása is.** Mindezekben a munkákban a gyerekek aktívan részt vehetnek. Nézzünk egy kenyérsütést! Megélhették óvodás létük során a gabona **feldolgozását, cséplést, őrlést. Láthatják az előkészületeket, majd kipróbálhatják a lisztet, a vizet,**

gyúrhatnak, dagaszthatnak, szítalhatnak, formálhatnak. Nálunk nagyon közkedvelt a szítálás **folyamata. Nem „ütögetve”, hanem valóban szítalva.** Alig várják, hogy a folyamat végén szítaljanak, majd rajzoljanak a lisztbe. **Persze aztán érezhetik a sülő kenyér illatát is, majd jóízűen elfogyaszthatják.** Szinte minden érzékszerv dolgozik! Minden érzék aktív! **Mindközben fejlődik a gondolkodás is,** hiszen ok-okozati összefüggésekre is ráébred a gyerek.

Szokások, ritmus

Mik a szokások? Talán így határozhatjuk meg: olyan cselekvések, melyeket többnyire tudattalanul, **gondolkodás nélkül hajtunk végre.** Lehetnek jó szokások, ilyen az **evés előtti kézmosás, rossz szokások, mondjuk a túl hangos beszéd.** A nevelés szempontjából a **nevelő által tudatosan kialakított szokások**ról érdemes beszélnünk. A szokások kialakításánál a **következetesség meghatározó.** A **szokásokat mindig meg kell erősíteni.** A rossz szokásokat jobb kialakulásukkor **„nyakon csipni”, mivel** ha ezek elmélyülnek, néha évekig igen nehezen szoríthatók ki a **csoport életéből.**

A szokásokkal szoros kapcsolatban állnak a ritmusok. Beszélhetünk éves, ünnepekhez kötött, heti, napi ritmusokról. A ritmust nem szabad összekevernünk a taktussal. A ritmus folyamatosan **hömpölyög, együtt mozog a kisgyermek igényeivel.** A kisgyerek

különösen a ritmusokban él, ez határozza meg egész tevékenységét. A napi ritmus úgy alakul, mint maga a lélegzés; beszívunk magunkba valamit, összefövünk valamire, majd kiengedjük: szabadabb tevékenység következik. A **csendes, nyugodt részeket erőteljesebb, hangosabb, mozgékonyabb részek követik.** Ezek arányait, hosszát teljesen a **gyerekcsoport ismeretéből kiindulva készíti el az óvónő.**

A különböző tevékenységek is ritmikusan váltják egymást. A játékszereknek is pontosan meghatározott helyük van, ahol bármikor meglelhetik a gyerekek. Fontos persze, hogy ugyanoda kerüljenek vissza. Ugyanígy az egyes tevékenységeknél nagyon lényeges, hogy mindig ugyanott készüljön például az uzsonna, ugyanott rajzoljanak, ugyanazon a helyen legyen az asztal, a tál, a kés, a kréta. A természet, az ünnepek ritmusai is átsütnek a csoport életén. Láthatják a gyerekek az évszak-asztal változásait, a **körtáncban megjelenő dalok, versek is köthetnek mindehhez, s az óvónő bevihet olyan tevékenységeket is, amelyek ez irányba mozdulnak. Ami fontos, a felnőtt úgy éljen a gyerekek közt, hogy mindezeket átdolgozta, felvette magába.**

Önnevelés

A Waldorf pedagógia igen nagy szabadságot ad a nevelőnek, s egyben nagy felelősséget. Immár

több mint 20 éve, hogy találkoztam a Waldorf pedagógiával. Ha visszagondolok a kezdetekre, **nyilván tisztességes „tanuló” voltam. Az első Waldorf óvónőképzésre jártam, ahol „nagy nevek” tanítottak.** Amikor elkezdtem Waldorf óvodában dolgozni, igyekeztem mindent a tanultak szerint tenni. **Idővel arra jöttem rá, hogy ha ez a tudás elég mélyre került az emberben, s folyamatosan bővíti, erősíti, akkor van egy valami, ami ezt felülírja. Ez a kisgyerek. Ő a legfontosabb!** A gyerek, akinek észre kell venni a változó igényeit, megtalálni a valódi szükségleteit. Mindehhez kell a Waldorf pedagógia, de ha csupán az van és nem áll mögötte egy ember valódi szellemi törekvésekkel, nem tudunk **jó nevelők lenni.**

Major Enikő (11. osztály) munkája

"PÁRÁCSKA"

Körtánc a Gödöllői Waldorf Óvodából, Zelk Zoltán nyomán

Régen történt ez, nagyon régen, s olyan nagyon messze, hogy még a torony tetejéből sem lehetett odalátni.

Egy kjs felhőcske született a hegy fölött, de olyan szép, göndör felhő, hogy a Nap és a Hold egyszerre bújtak ki az égen, csak hogy láthassák a kjs felhőt. A Mennydörgő Vihar is útra kelt megnézni Őt. Nyomában dübörgött, villámlott, megdörrent a föld és az ég, csattanva lezúdult a víz a földre, elporladt a csöpp, kiszakadtak a felhők,

„Négy vándor jár körbe-körbe.

Egymást mindig megelőzve.

Megérkeznek minden évben,

Ki-ki az ő idejében.” (dal)

Párácska egyre nőtt, egyre erősebb lett, s már egyedül szaladgált a hegy csúcsai felett.

„Fut a kicsi felhő, tereli a szellő,

Gomolyog a forró nyár.

Ha szomjas az erdő, esőt ad a felhő,

Megenyhül a forró nyár.” (dal)

Egy nap így szólt szüleihez:

„Most már megnöttem, erős vagyok, Engedjetekek el világot látni!”

Felhőpapa így szólt: „Menj, fiam, járd be az eget, szórj villámokat, mennydörgőj haragosan! Légy erős, büszke felhő!”

Felhőmama így szólt: „Menj, fiam! Vándorold be az eget! Szeresd az erdőt, s a rét virágait. Légy szelíd, mint nénéd, a Szivárvány.”

„Tekereg az út, kanyarog az út,

Csavarog az út, pusztán át.

Ha vezet az út, halad, aki tud.

Ide haza jutsz, indulj hát!” (dal)

Párácska egy rét fölé ért. A szomjas fűszálak így kiáltottak:

„Ó, kjs felhő, ó kjs felhő, öntözz meg minket, mert halálra száradunk!”

S a kjs felhő meglocsolta őket.

„Szakadj, zuhogj zápor gyöngye,

Szomjas föld göröngye vár!

Szakadj, zuhogj zápor gyöngye,
Szomjas föld göröngye vár!”

A fűszálak boldogan hajladoztak az
esőben.

Párácska tovább ment.

„Tekereg az út, kanyarog az út,

Csavarog az út, pusztán át.

Ha vezet az út, halad, aki tud.

Ide haza jutsz, indulj hát!” (dal)

Hamarosan egy erdő fölé ért.

„Ó kjs felhő, ó kjs felhő, öntözz meg
minket, mert elszáradunk!”

A kjs felhő meglocsolta őket.

„Ess, ess esőcsepp!

Szomjas a föld, most itasd meg!

Ess, ess esőcsepp!

Szomjas a föld, most itasd meg!”

A falevelek boldogan ringatóztak az
esőben.

Párácska tovább indult, de addigra

már úgy elgyengült, hogy barátja, a
szellő segített neki.

„Fut a kicsi felhő, tereli a szellő,

Gomolyog a forró nyár.

Ha szomjas az erdő, esőt ad a felhő,

Megenyhül a forró nyár.” (dal)

Esteledett már, amikor egy búzatábla
fölé ért. A gazda szomorúan kémlelte
az eget.

„Ó kjs felhő, ó, kjs felhő, öntözd meg
az én kalászsajmat, mert ha elszárad-
nak, nem süthetek kenyeret a gyermeke-
imnek!”

Párácska rögtön esővé változott. A
szomjas kalászosok vidáman hajladoztak
az esőben.

„Csepp, csepp, esőcsepp,

szomjas a föld, most itasd meg!

Csepp, csepp, esőcsepp,

szomjas a föld, most itasd meg!”

Kálózi Attila

KÍSÉRLETI EPOCHA ÚJRA

avagy: 2011-es projekt epocha a Gödöllői Waldorfban

2009 szeptemberében és októberében sokat beszélgettünk arról, hogy lehetne egy másfajta epochát is csinálni a Gödöllői Waldorfban, mint a hagyományos osztálytermi epocháink, valami újat, szépet. Valamit, ami nem a tananyagra fókuszál, valamit, ami feloldja az osztályok határait, valamit, amiből még több pozitív élettapasztalatot nyerhetnek a diákok.

Ezt neveztük kísérleti epochának, melyet – az eredetileg pesthidegkúti ötlet nyomán – a 2009/2010-es tanévben tényleg nehezen, tapasztalatlanul, de lelkesen szerveztünk meg, a tanulók nagy örömeire. 2010/2011-ben már nem volt kérdés, hogy ezt meg kell csinálnunk, hiszen igen jelentős igény mutatkozott rá. Tapasztalatunk, időnk is több lett, a diákok is készültek a már projekt epochának nevezett egyedi hetekre.

2011-ben március 16. és április 1. között tartottuk e projektheftet, ahol a diákok már hét téma közül is választhattak.

Mirus Katrin egy kézműves jellegű epochát szervezett, „Szabóműhelyt” rendezett be a 11. osztály termében. Itt a szabásminták és a szabás-varrás rejtelmek mellett divattörténettel, viseletekkel ismerkedhettek meg az ide jelentkezők.

Mincsik István és Scharnitzky Miklós az „Energia” természetét járta körül, az alapfogalmaktól az atomerőművekig. Számos gyakorlati jellegű foglalkozást is szerveztek, sok technológiai és környezetvédelmi aspektussal. Az erőművek fajtáiról nem csak elméletben tanultak itt, hanem jó pár alkalommal üzemlátogatáson is részt vettek a diákok.

Hanczár Angéla „Zene és szöveg” néven hirdette meg a csoportját. A zeneszövegek megismerése, a különböző stílusú zenék elemzése mellett a dallam és a szöveg kapcsolatát vizsgálták meg. Természetesen ezt sem csak elméleti szempontból, hiszen több zeneszámot is írtak a résztvevők, amit az epocha végén elő is adtak.

Buga Emőke és Kecskés Judit „**Bábel**” csoportjában az angol és a német nyelv gyakorlati összehasonlításán kívül számos szituációs játékot tartottak e nyelveken, **színelőadásokat készítettek elő, szinkronizáltak, műfordításokat végeztek.**

Karaffy-Vida Viktória és Kálózi Attila „**Talpunk alatti világ**” címmel hirdettek epochát. Az **ásványok és a kőzetek kialakulása és természete, a bányászat, régészet és a talajlakó élőlények mellett a barlangok kialakulásán, természetén volt itt a fő hangsúly.** Ezt az epochát egy kétnapos, nagyon jól sikerült aggteleki barlangászat zárta, **valószínűleg nagy élményt nyújtva minden résztvevőnek.**

Benson Barbara „**Harcművészetek**” epochát szervezett. Itt a diákok sokfajta harcművészettel ismerkedhettek meg, **mind keletről (Jiu-jitsu, Shaolin kung-fu, Taekwon-dó, Katana, stb.), mind nyugatról (Capoeira, Kraw-maga).** Formagyakorlatokon, alapfogásokon keresztül **ismerkedtek meg a résztvevők e sportokkal, természetesen úgy, hogy megpróbálták ezek lelki hátterét is megérteni.**

Gócze Iván és Dvorszky Anikó „**Éljen április 4!**” címmel hirdetett csoportot. Ez a csoport az 1950-es évek hangulatát próbálta megidézni. Ehhez a történelmi hátteren kívül segítségül hívták az ekkor játszódó filmeket, **művészeti alkotásokat, az ekkor**

élt emberek személyes tapasztalatait is. Az 50-es évek szinte **hisztérikus hadi készülődései felidézése**re katonai menetelést, alaki gyakorlatokat végeztek egy leszerelt katonatiszt segítségével.

Az epocha végén bemutatókat, megbeszéléseket tartottak a diákok, tanárok és a szülők, ahol **közösen összefoglaltuk a hallottakat és látottakat, leszűrtük a tanulságokat.** Ezek közül talán a legfontosabb igény van az ilyen tantermen kívüli, osztálykülönbségektől független, **nem egy-egy tantárgyhoz kötődő közös munkára!**

Zsizsz Árisz (11. osztály) munkája

Hangulat-

képek

Dióhéj

DIÁKOK ÉS TANÁROK A PROJEKT EPOCHÁRÓL...

a villáminterjúkat készítette: Türkössy Szilárd

Hogyan emlékeztek vissza a projekt hetekre?

Nagyon jó volt. Mi a „Bábel”-en vettünk részt, ahol szinkronizáltunk, nyelvcsaládokkal foglalkoztunk, és talán a legjobb az volt benne, hogy most, ha zenét hallgatok, akkor sokkal jobban értem az angol szöveget, mint eddig. Segített a nyelvtanulásban, meg a nyelvek közötti különbségek megértésében is. Na és a csapat is nagyon jól összeállt, lelkesek voltunk...

Élveztétek?

Igen, nagyon.

*Szívesen vennétek részt újra ilyen-
miben?*

Feltétlenül!

Ágoston Julcsi és Szakály Dóri, 9. osztály

Hogyan emlékszel vissza a kísérleti epochára?

Nagyon jó volt! Azzal a témával foglalkoztunk, ami nagyon érdekelt (én az „Április 4.” csoportban

vettem részt, ahol Magyarország múltjával foglalkoztunk, a kommunizmussal).

Mennyire volt ez számodra képszerű és átélhető?

Teljes mértékben, még egy kicsit depressziós is lettem miatta.

Mit tanultál ebből?

Most már megértem a nagymamám **mat, hogy miért nem akar ezekről** beszélni.

Legyen jövőre is?

Persze, hogy legyen!

Somodi Erik, 12. osztály

Milyen emlékeid maradtak a kísérleti epocháról?

Én a „Zene és szöveg” csoportban voltam. Ez az idej még jobban tetszett, mint a tavalyi „Sajtó”, pedig azt hittem eddig, hogy az felülmúlhatatlan volt. Kifejezetten jól esett a tavaszi szünet és a szociális gyakorlat előtt úgy „búcsúzni”, hogy ezek előtt egy szórakoztató,

lazább epochában vehettem részt, *ilyenben?*

ahol nagyon sokat zenéltünk. Ez nekem teljesen kimaradt az életemből, zenekarban sem próbáltam még ki magam. Ezzel pedig majdnem mindenki így volt a csoportban. Ami még jó volt, az, hogy volt olyan pl., aki megtanult alapszinten játszani egy hangszeren, amit még soha életében nem vett kézbe, sőt, utána azt mondta, lehet, hogy folytatni is fogja. Tehát úgymond „bevezetett” minket az epocha ebbe a műfajba és ugyanúgy, mint ahogy a tavalyi „Sajtó”-t követően voltak akik fontolgatták, hogy ilyesmivel szeretnének foglalkozni a későbbiekben, itt is sokaknak meghozta a kedvét.

Félre ne értsd a kérdést: csak szórakoztál vagy tanultál is belőle valamit?

Egyértelműen tanultam. Pl. sokat tanultam magamról, de egyebeket is. Minden reggel énekeltünk Angéával, aki énekelni tanul, így mutatott nekünk technikákat, aztán nagyon sok zenét hallgatunk és megszerettük - vagy megpróbáltuk megszeretni – egymás zenéit. Nagyon érdekes volt az a feladat, amikor egy zeneszámot sokszor lejátszottunk és arra történetet kellett írni. Mivel pedig más-más hangulatban fogtunk neki ugyanannak más-más időpontban, egészen eltérő történetek születtek. Ez nagyon érdekes és emlékezetes volt.

Szívesen vennél még részt

Igen, abszolút! Tudom, jövőre már nem lesz ugyanez, de akár ezt is szívesen megcsinálnám még egyszer, ugyanezzel vagy más csoporttal.

Villant Bálint, 11. osztály

Hogyan emlékszel vissza a kísérleti epochára?

Az egy nagyon nehéz dolog volt, mert nem tudtam, mibe vágok bele, de végül nagyon jól sült el. **Mi a „Talpunk alatti világ”-gal** foglalkoztunk (ásvány-, közzettan, talajbiológia, barlangok, stb.), és szerintem nagyon sok élménnyel gazdagodtunk.

Neked, mint tanárnak, mit adott ez a dolog?

Nekem is sok új dolgot kellett megtanulni, olyasmiket, amik nem a szakjaimhoz kapcsolódnak, **és ebben nekem is volt** lehetőséggem mélyebben elmélyülni.

Szerinted milyen pedagógiai szempontú értékeket hordoz egy ilyen projekt?

Véleményem szerint ebben a formában a különböző osztályból érkező **gyerekek jobban együtt tudnak működni, jobban látják a** tárgyak közötti összefüggéseket, ill. ilyen keretek között van lehe-

tőség jobban bemutatni, megismerni valamit a gyakorlati életben. Mi pl. több napos barlangtúrával zártuk az epochát.

Szívesen csinálnál még ilyet?

Igen, bár mindenképp valakivel közösen dolgozva.

*Karaffy-Vida Viktória,
biológia-kémia szakos tanár*

Hogyan emlékszel vissza a kísérleti epochára?

Szerintem nagyon jó volt. Adott egy olyan lendületet, amivel eldöntöttem, hogy ezzel fogok foglalkozni a felnőtt életemben is. Konkrétabban az energiával, azon belül is a fúzióval. Ez az, ami engem nagyon megfogott, mert **ebben nagyon sok lehetőség rejlik**, ezért szeretnék majd vele komolyabban is foglalkozni, pl. **egyetemi szinten, később pedig még meglátom**, de talán kutató laborokban szeretnék majd dolgozni. Azt gondolom, amit csak lehetett, belezúfoltunk ebbe a két és fél hétbe.

Mit tanultál?

Rengeteg mindent. Talán a legfontosabb az volt, hogy megismerem, **hogyan állítjuk elő azt az energiát**, amit a mindennapi életben használunk, mik a hátrányai,

mik az előnyei. Teljesen objektíven megvizsgáltunk minden olyan **energia előállítási formát**, ami ma létezik. Komolyan mondom, hogy nagyon jó volt.

Szívesen vennél még részt ilyenben?

Nagyon-nagyon szívesen! Bár azt gondolom, hogy ez egy igen nagy téma volt, és így is sokszor csak este **6-ra értünk vissza Gödöllőre, de nagyon megérte.** Jövőre még izgalmasabb lenne számomra a **jövő energiájával foglalkozni**, mert **erre már a végén csak kevés idő maradt**; szívesen hallottam volna **még róla...** Szerintem **önmagában csak a fúzióval is lehetne 3 hetet foglalkozni.**

Negatív élmények?

Semmilyen negatív élményem nem volt. Bár az igaz, hogy a végére nagyon elfáradtam.

Baditz Máté, 10. osztály

Melyik csoportban vettél részt a projekt epochán és milyen emlékeid maradtak?

Én a „Szabóműhely”-be jelentkeztem és szerintem a miénk volt a legjobb. Igazából azért választottam, mert nem akartam olyan sokat tanulni.

Tanultál-e mégis valamit?

Igen, varrni. Tudok ruhát varrni, varrtam egy ruhát – többek között -, és ez szerintem elég jó eredmény.

Szívesen foglalkoznál veled jövőre is?

Igen.

Legyen jövőre is?

Buga Emőke, angol szakos tanár

Mivel jövőre 13-os leszek, ez már engem sajnos annyira nem érint, de igen, legyen, hogy az utánunk következők is tapasztalják ezt meg!

Milyen emlékeid maradtak a projekt epocháról?

Mayer Imola, 12. osztály

Hogyan emlékszel vissza a kísérleti epochára?

Nagyon izgalmas és tartalmas volt. Mi Kecskés Judittal a „Bábel” csoportot vittük, amelynek keretében a nyelv mibenlétével foglalkoztunk, többnyelvűséggel, kommunikációval, stb. Nagyon mozgalmas két és fél hét volt ez.

Neked, mint tanárnak mit adott ez a dolog?

Azt a fajta szabadságot, ami által egy témát úgy dolgozhatok fel, ahogy nekem tetszik, és megkezeshetem a kapcsolódást olyan témák vagy tudományterületek felé, amivel egyébként nem tudnék foglalkozni. Így pl. érintettük a nyelvészetet, a drámát, a filmet, úgyhogy a végére egy integrált **művészeti epocha kerekedett ki belőle.**

Én a „Zene és szöveg” csoportban voltam, ami nagyon tetszett. Különösen az, hogy az ilyen jellegű munka összehozza a felső tagozatosokat általában, mert nem osztályok szerint voltunk csoportokban, és mindenki oda mehetett, ami neki a legjobban tetszett. Nagyon jó volt, hogy együtt zenélünk, együtt írtuk a szövegeket, együtt találtuk ki, hogy mit játszunk, és a végére az a három **szám, amit előadtunk, szerintem nagyon jól sikerült.**

Szerinted mi volt a legnagyobb értéke annak az időnek, amit ott töltöttél?

Maga a végeredmény, amit **hallhattatok a bemutatón és később a hűnnepén is.** Kiváltképp azért, mert mindezt úgy csináltuk meg, hogy voltak köztünk olyanok, akik egyáltalán nem tudtak semmilyen hangszeren sem játszani, de megtanulták ezt a három számot lejátszani.

Fejlődött-e valamilyen képességetek ezzel?

Mindenképp. Egyrészt ez, hogy jó volt, aki megtanult valamit eljátszani egy hangszeren, de akik zeneiskolába járnak, azok pedig tanulták azt, hogyan kell együtt játszani a többiekkel, ami összehozta a társaságot. Ez egészen más, mint egyedül megtanulni vagy eljátszani valamit.

Negatívumok?

Nem volt. Annyit sajnálok csak, hogy betegség miatt hiányoztam **egy hetet, és sok mindenből kimaradtam.** Szóval ez az ideje, meg a tavalyi is nagyon jó volt.

Szívesen vennél-e részt ebben jövőre is?

Persze. Már meg is kérdeztük, hogy 13-osként is részt lehet-e venni.

Kincs Dalma, 12. osztály

Hogyan emlékszel vissza a kísérleti epochára?

Fantasztikus élmény volt! Nagyon

jó kis társaság jött össze és szép eredménnyel zárult.

Neked, mint pedagógusnak, milyen értékeket hordoz egy ilyesfajta epocha?

Nagyon jó úgy együtt lenni ezekkel a gyerekekkel, hogy láthatom, **a különböző korosztályok hogyan segítik egymást a munkában, és, hogy a végeredménybe ez milyen pozitívumot visz.** Pl. az, hogy aki kevesebb tapasztalattal bír, az is ki tudott teljesedni a többiek segítségével.

Mi volt számodra a legnehezebb?

Talán az, hogy nem tudtam, mire **számíthatok. Ugyanis az első nap** derült ki, ki milyen felkészültséggel érkezett. De szerintem jól sikerült...

Csinálnál még ilyen projekt epochát?

Mindenképp. Valami újat persze, de mindenképp.

Hanczár Angéla, magyar nyelv és irodalom szakos tanár

Fontos, hogy legyen valamilyen titkunk, és sejtjük, hogy van nem tudható dolog is... Kell az embernek éreznie, hogy egy bizonyos tekintetben titokzatos világban él, amelyikben megeshetnek és megtapasztalhatók soha meg nem magyarázható dolgok is, nem csak olyanok, amelyek a várakozásnak megfelelően történnek. Beletartozik ebbe a világba a váratlan és a rendkívüli.

Carl Gustav Jung

Vizy Miklós

TÉR-ERŐ, ERŐ-TÉR

Visszatekintés a májusi Erő-Tér napra

Kezdem a beszámolót azzal, hogy egy pár évvel ez előtt egy olyan **szombati iskolaépítő napon vettem részt, amikor** iskolánk anyagi helyzete következtében a mélyponton voltunk. **Rádásul esett az eső, hideg volt, sár, egyszóval világvége hangulatnak kellett volna lennie.** Akkor lelkes édesanyák és gyermekeik virágokat ültettek, a férfiak – többek között – futópályát építettek. Akkor azt mondtam, ha ebben a helyzetben virágokat ültetünk, akkor ez az iskola élni fog. Eltelt több év, a virágok tavasszal kihajtanak és emlékeztetnek. Élünk, vagyunk! Most sem rózsás a helyzet, de az elültetett virágok mellé **újabbak kerültek, évről-évre** szebb a kert, és elhatároztuk, hogy az általunk bérelt épületet nem csak belül, kívül is csinosítjuk, hiszen az iskola 20 éves fennállásának ünneplésére készülünk. **Tér van, erő van, folytassuk az ősszel elkezdett munkálatokat!**

Ennek jegyében gyülekeztünk május 7-én. Nem voltunk olyan sokan, mint ősszel, viszont ahogy körülnéztem, szinte csak „XL”-es férfiakat láttam. Szóval itt az erő, a tér meg adott. Az anyukák Karin szervezésében azonnal a kerítészedésben merültek el. A férfi-

ak betontömböket ástak ki a foci-pálya talajából, korhadtt villanyoszlopokat tettek nyugállományba, betonoztak, ástak, veszélyforrásokot szüntettek meg. Ákos vezetésével egy másik lelkes csapat a „Bakelit” elnevezésű helységet tette emberivé. Először is rendet tettek, majd a GÖMB képzőművészeti kör kialakított egy kiállítási helységet. Egy mindenféle limlommal teli terem egyszer csak

Nagy Levente (11. osztály) munkája

üresen, tisztán várta, várja a művészeket és alkotásaikat.

A művészet jelen volt Levi (Dobó Levente) környezetében is. Három fiával önálló csapatként rakták a burkolókövet az iskola bejárata köré.

Itt csak zárójelben jegyzem meg, hogy Dalmann Péter egy pályázattal készül a külalak minőségén javítani. De ez a kőberakás hosszú időre meghatározó lesz.

Ástunk homokozót, ugrógödört a Waldorf olimpiára készülőknek. Új labdafogó hálót húztunk ki, nyírtunk fűvet, körbetakarítottuk az udvart. Több utánfutónyi szemetet vittünk a szeméttelrepre. Feltűnt, hogy „ismeretlen” emberekkel lapátolok, mint kiderült, új szülők (többen is), sőt, nagyszülők is eljöttek. „Úgy volt, hogy kirándu-

lunk, de aztán iderendelt a lányom.” – mondta egy nagypapa.

Ahogy jó „Waldorféknál” szokás, nem maradtunk éhen, Krisztina főzött ránk, és még a pizzafutár is időben érkezett, mint ahogy Eszter tanítónéni is, aki délutánra jött. De milyen jó ilyenkor a friss erő! Elpakoltuk a munka nyomait, hogy hétfőn csak a szép, tiszta rend várja a kis diákokat. A gondnok 17.45-kor bezárta az iskolát, és ezt a szépítő munkanapot.

Csak pár nevet említettem, de higgyétek el, minden név beírattott a Waldorf nagy aranykönyvébe, arany betűkkel. Köszönjük áldozatos erőfeszítéseiteket, nem csak az iskola szépült, hanem mi is; a „gáton” születnek a nagy barátságok!

Novalis

Látok embereket élni

*Látok embereket élni,
sokat semmibe tért,
néhányat előre törni.
S egynek adatott elérni:
fellebegő-könnyen élni.*

*Óh, a kéz balgákat őriz,
idejükkel múlnak ők is,
olyanok, akár a kérész.
Küzdve tajtékkal, viharban*

*szágyud a bölcs szakadatlan,
tusája: véget nem érés;
kijátssza így az időt is,
akkor az járom alatt van,
s az erő a bölcseké lesz.*

*Csak az istenek pihennek,
nékik jut az élvezet,
s tettek adnak életünknek
gyönyörködni lényegét.*

Dobos Péter

GREENPICIK A DOBOGÓN

1 994. óta rendezik meg minden évben a Madarak és Fák Napja Országos Versenyt, amin iskolánk csapata is rendszeresen részt vesz. A verseny 3 fordulós: helyi, területi és országos döntő. Témái az általános iskola 5-6-7-es biológia anyaga, az adott év fája és madara, egy kiválasztott magyar nemzeti park, 50 madárhang, általános madárvédelem, az országosra pedig bővül egy növénytársulásal, valamint egy madár renddel.

Mivel a GreenPici Szakkör ebben a tanévben már nem működött iskolánkban, néhány régebbi szakköröst kerestem meg év elején, lenne-e kedvük indulni a versenyen, és a pozitív választ követően február óta minimum heti egy alkalommal együtt készültünk a négy csapattal. Igaz, a kiírás szerint 3 fős lehet egy csapat, de nekünk volt egy tartalékunk is: Nagy Rebeka a 8. osztályból. Ő eleve így jelentkezett a többiek mellé, akik név szerint a következők: Pék Ramóna 6. osztály, Póder Levente 7. osztály, Harangi Anna 8. osztály. Miután sikerült megnyernünk a budapesti területi versenyt, jutalomként elutaztunk a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkba (az idén ebből kellett felkészülni), majd a tavaszi szünetet Tokajban és a Bodrogzugban lévő telkünkön töltöttük, ami jó kis

madaras edzőtábornak bizonyult. Egy hétfégi terepi vezető képzésre is eljuttattam őket a Börzsönybe, ami természetesen a madarokról szólt, és ahol a greenpicik tudásukkal, lelkesedésükkel, kreativitásukkal kivívták a főleg pedagógusokból álló felnőtt társaság elismerését.

Így aztán jókedvűen, sok-sok élménnyel gazdagodva érkezünk az országos döntő helyszínére, egy Vértesboglár mellett lévő erdei iskolába. Az első napon zajlott maga a verseny, 6 órán keresztül!

Az elméleti tesztet gyakorlati feladatok követték, többek között távcsöves madárfelismerés, odúkészítés, növényhatározás. Ez alatt a tanárokat „pusztabusszal” (ami egy padokkal ellátott lovas kocsi) végigvitték Csákvár környékén, bemutatva a nevezetességeket. Rebeka is velünk jöhetett, élvezve a kétnapos vendéglátás örömeit.

Vacsora után következett a rendkívül izgalmas eredményhirdetés, amikor hátulról kezdtek el sorolni a területi versenyeket megnyerő 15 csapat pontszámait. Szerencsére elég sokáig kellett várnunk, amíg sorra kerültünk, hiszen csak a helyismereti előnnyel rendelkező csákvári, és a versenyt 16 évig szervező dombóvári csapat előzött meg minket néhány ponttal, vagyis harmadikok let-

tünk!

Az oklevelek és tárgyjutalmak mellett nyertünk egy 5 napos erdei iskolai táborozást is. Az izgalmakat egy éjszakai tábortűz mellett vezettük le, egy-egy korty Tokajból hozott aszú kíséretében.☺

Másnap az egész társaság egy érdekes túrán vett részt, ahol vezetőnk segítségével bepillanthat-

tunk a Vértes élővilágába.

Múlt pénteken pedig iskolánkban egy jó hangulatú élménybeszámolót tartottunk, ahol az érdeklődőknek levetítettük a felkészülés során fotózott képeket, majd szalonnasütés közben a meghívott régi szakkörösökkel felelevenítettünk sok egykori élményt, történetet.

Christlan Morgenstern: A Nap éneke

*Nap Anyó vagyok, hordozom a
Földet nappal és éjszaka.
Én tartom, én melengetem,
hogy felszínén élet legyen.
Kő s virág, állat, ember: egyként*

*tőlem kapja a meleget s fényt.
Tárd ki szíved, mint kis patak,
hogy átsugározhassalak.
Tárd szíved, kedves gyermekem,
jőjj, hogy egy fény lehess velem.*

Fazekas József Szeverin

LEVÉL AZ ISKOLA KÖZÖSSÉGÉHEZ

Kedves Hangyatársaim!

Az utóbbi hetekben a „boly” széléről figyeltem közösségünk történéseit. Úgy tapasztaltam, hogy néha érdemes megállni és távolabbról tekinteni a „műre”. Nos innen nézve a következőket látom.

A jelenlegi helyzet biztató. Néhány hónapja vezettünk be egy teljesen új befizetési rendszert! A SZITÁR jól teljesít, hiszen a fő célok megvalósulni látszanak. Az egymásra figyelés, a segítő gesztusok, az átláthatóság és az elmaradásokra való reagálás teljes mértékben működnek. Köszönet ezért minden tevékeny bolybéli hangyának!:-) Egyszerűen az új járatokat, folyamatokat még szoknunk kell mindannyiunknak.

Ugyanakkor sajnos a változásokat nem mindenki tudja követni, a vállalásait teljesíteni. Így lesznek, akiktől elbúcsúzunk és lesznek, akik minden erejüket összeszedve, a közösség segítségével tovább maradnak. Ezt már akkor láthatta mindenki, amikor a SZITÁR végleges formája kialakult. Az, hogy kik maradnak vagy kik mennek, elsősorban a családon és a(z) (osztály)közösségen múlik.

Mégis a jövőre nézve egyre inkább össze kell kapaszkodnunk, hogy a teherbírásunk addig növekedjen, ameddig csak szükséges a boly minőségi fennmaradásához. Ehhez mindenkinek részt kell vállalnia valamivel a teendőkből; nem kell mindenben, csak abban, amiben igazán hasznosnak érzi magát. Egyelőre egyértelműen látszik a terhek növekedése, így a jövőben nem lesz elég, hogy csak néhány százalék cipelje a „morzsákat”! Fontos tudatossá tennünk magunkban és minden társunkban, hogy csak együtt leszünk képesek a „boly beszántását” elkerülni. Ehhez mindannyiunktól felelős, kreatív, empatikus, nyitott, őszinte gondolkodásmód, cselekedet és magatartás szükséges.

Tudom, hogy sok családban a létfenntartásért vívott mindennapi küzdelem szinte minden erőt felemészti, így már csak kicsi juthat a közösségnek. A sok kicsi viszont nagy erővé adódhat össze és a jövőbeni létünket jelentheti.

Ezért kérek mindenkit, akihez ez a levél eljut, hogy tegye fel az alábbi három kérdést magának:

1. Mivel tudom tevőlegesen támogatni, segíteni, gyarapítani azokat az értékeket, amik miatt a Waldorf közösséghez csatlakoztam?
2. Mit tudok tenni a közösség létszámának növelése érdekében?

3. Miben érzem magam igazán hasznosnak?

Örömmel veszem, ha a névvel ellátott válaszokat elkülditek nekem. Tervem ezeket **összegyűjteni, a hasonló válaszokat adó szülőket, tanárokat, diákokat csapatokba szervezni**, ezen keresztül egy még koncentráltabb, hatékonyabb közösségi munkát létrehozni. Az iskola és az óvoda is a „nagykorúság” határán van, nekünk is ideje felnőni a jövőbeni közösségi feladatokhoz!

Üdvözlettel: Fazekas József Szeverin

Iskolai hangulatképek

Harangi Rita

“CIWIL” KEZDEMÉNYEZÉS

Kedves Szülőtársak!

Kedves Tanáraink!

2011. május 10-én, kedden este összegyűltünk az iskolában, hogy kiutat keressünk az iskola egyre nehezebb gazdasági helyzetéből úgy, hogy a többlet terheket ne a szülői vállakra tegyük. Számos ötlet felfedezte, hogy mit lehetne tenni, de természetesen nincs csodaszer, ami mindent megold. Több 'vonalon' is cselekednünk kell.

A következő időszakban biztosan több olyan akcióra való felhívás érkezik hozzátok, melyektől azt várjuk, hogy segítséget eredményezzen a jelenlegi nehéz helyzetben. Kérjük, hogy ezeket ne alternatíváknak lássátok, mert közülük semelyik sem olyan megoldás, ami egyedül üdvözítő, és egyik sem olyan, ami önálló megoldást kínálhat. Csak akkor van esélyünk, ha valamennyi lehetőséget megragadjuk és közösen cselekszünk.

Arra kérünk tehát Benneteket, hogy figyelmesen olvassátok el az összes olyan felhívást, tájékoztatást, ami ebben a témában érkezik hozzátok, és felelősen tegyetek meg mindent, ami tőletek telik, azokban a témákban, amikhez egyáltalán kapcsolódni tudtok.

„Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet.”

Ez volt a bevezetés, és mindjárt „bele is csapunk a lecsóba” egy

olyan ötlettel, amiben tényleg mindannyian ki tudjuk venni a részünket.

Amit tehetsz, ha segíteni akarsz:

1. Ha vállalkozásod van, akkor regisztrálj a www.civil.hu (vigyázz! a Waldorf miatt a dupla „W”!) oldalon és válj CIWIL kártya elfogadó helylél! További információkat a honlapon találsz!

2. Ha nincs vállalkozásod, akkor igényelj magadnak, családtagjaidnak, barátaidnak CIWIL kártyát (vagy beszélj rá őket, hogy igényeljenek) az iskola honlapján megtalálható űrlap segítségével Szarkáné Fok Ildikónál, vagy a közelgő bazáron Szabó Zoltánnál, a Welldorf Szövetkezet pultjánál. És ami a legfontosabb, HASZNÁLD! (További információkat a www.civil.hu oldalon, vagy a szovetkezet@welldorf.hu, illetve a 20/292-12-39 számon kaphatsz.)

3. Akár van vállalkozásod, akár nincs, azzal is segíthetsz, hogy más civil szervezeteket beszélsz rá, hogy gyűjtsenek adományokat a CIWIL kártyán keresztül, mert a hozzájuk érkező adományokból a Welldorf Szövetkezet is részesül, és ennek egyik tulajdonosa mi vagyunk, tehát nekünk is bevételt jelent!

A három közül valamelyiket te is biztosan meg tudod tenni!

Ha már most szeretnél egy kis áttekintést, hogy mi is ez az egész, akkor bátran olvass tovább, megkíséröljük összefoglalni a legfontosabb tudnivalókat a témában.

Hogyan tudjuk megnövelni az egyesületi bevételeket a CIWIL KÁRTYA használatával?

A CIWIL kártya használata nagyon leegyszerűsítve a következő módon működik:

Ha bárki - CIWIL kártya elfogadóhelyen – fizetéskor felmutatja a CIWIL kártyáját, akkor az a vásárlás előre meghatározott százaléku összegével támogatja az általa megjelölt szervezetet. A támogatandó szervezetet a CIWIL kártya igényléskor kell megjelölni, de az interneten (www.ciwil.hu) ez bármikor esetileg, vagy állandóan megváltoztatható.

Valamennyi CIWIL kártya elfogadóhely megtalálható a weblapon (www.ciwil.hu), azaz pontosan tudhatod előre, hogy amikor ott vásárolsz, akkor a vásárlásod mekkora százaléka gyarapítja az iskolát-óvodát.

Ha saját vállalkozásod van, akkor válj CIWIL kártya elfogadó helyé!

Igen, jól gondolod, hogy ebben az esetben, te fogod valamekkora összeggel támogatni a CIWIL Adományozási Alapítványon keresztül mindazokat a civil szervezeteket, akiket a kártyatulajdonosok, mint támogatásra érdemeseket megjelölnek. **A gyakorlatban, ha a szülői közösségünk nagy része kiváltana CIWIL kártyát, akkor ők aktívan**

keresnék az elfogadóhelyeket. Ebből az is következik, hogy szereznél egy csomó új ügyfelet és növekedne a forgalmad. **Vedd rá a többi szülő, vegyék igénybe a szolgáltatásaidat CIWIL kártyával és vásárlásaikkal így támogassák az egyesületet.**

Amikor a te szolgáltatásodat veszik igénybe, akkor az általad **előre megadott mértékben támogatják** az általuk megjelölt civil szervezetet, vagyis a mi esetünkben az egyesületet.

Ha nincs saját vállalkozásod, akkor igényelj CIWIL kártyát és keressd az elfogadóhelyeket. Ha még kevés ilyen találsz, ne csüggedj, **TÉ IS MEGGYÓZHETSZ VÁLLALKOZÁSOKAT, HOGY VÁLJANAK ELFOGADÓHELYYÉ! Nem csak szülőtársak vállalkozásai jönnek szóba, hanem bármely más vállalkozás is. Hogy ők miért támogatnák a Waldorfot? Nos, nem csak a Waldorfot támogathatnák, hiszen ezzel a kártyával más civil szervezetek is támogathatók, akik a rendszerben regisztrálnak. De a legfontosabb a számukra, hogy nyernek egy vásárlói bázist. Hiszen majd a tudatosabb Waldorfos szülők annál a zöldségesnél vagy annál a kreatív boltnál költik el a pénzüket, ahol a CIWIL kártyájukkal támogathatják az iskolánkat, óvodánkat.**

Megteheted azt is, hogy ismerős civil szervezeteket megismertetsz ezzel a lehetőséggel. Ha regisztrálnak, mint adományt befogadó szervezetek, akkor ezzel egyrészt maguk is adományhoz jutnak, másrészt a Welldorf Szövetkezet is részesül az adományaikból valamekkora mértékben. Az így keletkezett összeg nem közvetlenül kerül az egyesüle-

tünkhöz, de mivel a Welldorf Szövetkezet a Waldorf iskolákat támogatja, és a mi iskolánk is tulajdonosként van benne, ebből is részesedünk.

További információ a CIWIL kártyáról és a WELLDORF Szövetségéről a **www.ciwil.hu** alapján.

Kérjük, hogy csatlakozz a CIWIL Adományozási Rendszerhez Te is közös érdekünkben!

Meghívó

William Shakespeare

Szentivánéji álom

Szeretettel meghívunk a tanári kar színdarabjának előadására:

Nyári munkálatok

A gondnok kérése: minden osztály fesse ki a saját termét, biztosítsa magának a festéket, az esetleg megmaradt festéket pedig kérjük a gondnoknak átadni, aki összegyűjti, és szükség szerint augusztusban a folyosók és egyéb helyiségek festésére felhasználja.

Az idén a mi iskolánkban szervezett nyári akadémia (június 27 - július 1.) művészeti foglalkozásaihoz csempe- és kerámiadarabokat gyűjtünk! (Felelős: Dvorszky Anikó) Művészeti tevékenység során a résztvevő tanárok a folyosókat ezekkel díszítik. Ennek befejeztével tehát **a folyosók festését a gondnok szervezi, ill. végzi** majd.

Közérdekű információk

A 2011./2012.-es tanév kezdete:

Szeptember 1.: évnnyitó (17 óra)

Szeptember 2.: iskolai kirándulás

Szeptember 5. hétfő: első epocha kezdőnapja